

Звіт про результати діяльності Представництва Президента України в Автономній Республіці Крим за I квартал 2021 року

З метою реалізації поставлених Президентом України завдань щодо забезпечення основних напрямів гуманітарної, соціальної та економічної політики України стосовно громадян України - жителів тимчасово окупованої території (далі – ТОТ) Автономної Республіки Крим та м. Севастополя, а також внутрішньо переміщених осіб (далі – ВПО) діяльність Представництва Президента України в Автономній Республіці Крим (далі – Представництво) у I кварталі 2021 року реалізовувалася в межах чинного законодавства, на виконання доручень Президента України, за такими напрямками:

1. Взаємодія Представництва з міжнародними організаціями, центральними та місцевими органами виконавчої влади, іншими державними органами, органами місцевого самоврядування, установами, організаціями, тощо.

Представництвом здійснюється взаємодія з органами державної влади та органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями та органами самоврядування кримськотатарського народу з питань, що належать до його компетенції, зокрема визначених Законом України від 2 березня 2000 р. №1524-III "Про Представництво Президента України в АРК" та Указом Президента України від 17 жовтня 2019 року № 758/2019 "Питання Представництва Президента України в Автономній Республіці Крим".

1.1. Міжнародні зв'язки та взаємодія Представництва

На виконання плану заходів Стратегії щодо заходів міжнародного характеру Представництва Президента України в Автономній Республіці Крим на 2020-2023 та з метою посилення уваги до Кримської проблематики і закріплення політики невизнання спроби анексії Криму та посилення санкційного режиму стосовно держави-агресора Постійний Представник Антон Кориневич провів робочі зустрічі (офлайн та онлайн) з представниками дипломатичних місій іноземних країн в Україні, зокрема:

- з Надзвичайним і Повноважним Послом Республіки Хорватія, пані Аніцею Джаміч;
- з Надзвичайним і Повноважним Послом Республіки Кіпр, паном Луїсом Телемахою;
- з Надзвичайним і Повноважним Послом Королівства Норвегія, паном Уле Т. Хорпестадом;
- з Надзвичайним і Повноважним Послом Республіки Казахстан, паном Саматом Ісламовичем Ордабаєвим;

- з Тимчасовим повіреним у справах Португальської Республіки, Паном Давідом Жозе Мартінш ди Жезуш;

- з Надзвичайним і Повноважним Послом Чеської Республіки, паном Радеком Матулою;

- Надзвичайним і Повноважним Послом Польщі Бартошем Ціхоцкі;

- Надзвичайним і Повноважним Послом Суверенного Мальтійського Ордену в Україні Антоніо Гадзанті Пульезе ді Котроне (у форматі онлайн);

- представниками Посольства Болгарії в Україні;

- представниками посольства Латвії в Україні;

- спостерігачем Херсонської групи спеціальної моніторингової місії ОБСЄ в Україні.

Вжито заходів зі встановлення контактів з дипломатичними місіями іноземних країн Південно-Східної Азії:

- з Надзвичайним та Повноважним Послом В'єтнаму в Україні, паном Нгуєн Хонг Тхакх;

- з Надзвичайним та Повноважним Послом Малайзії в Україні, паном Дато Раджа Реза Раджа Заїб Ша;

- з Надзвичайним та Повноважним Послом Індонезії в Україні Юдді Кріснанді (Yuddy Chrisnandi).

Важливою складовою обговорення були питання послідовної політики невизнання, визначеної Резолюцією Генеральної Асамблеї ООН в березні 2014 року, санкційної політики, питань порушення прав людини, обговорення обмеження прав громадян на свободу пересування з боку окупаційних "органів", порушення права власності, порушень проти Української Церкви, порушення прав корінного кримськотатарського народу на території тимчасово окупованого Криму. Також значна увага зверталася на погіршення стану екологічної ситуації, водну проблему та розповсюдження COVID-19 на півострові, підтримки переселенців з Криму, мілітаризації Чорноморського регіону та залучення кримських дітей до воєнізованих утворень держави-окупанта, а також міжнародної підтримки територіальній цілісності України, у тому числі у рамках ініційованої "Кримської платформи".

З метою ознайомлення з діяльністю органів виконавчої влади у кримській площині у Херсонській області та ситуацією на адміністративній межі з тимчасово окупованою територією АР Крим організовано візити Надзвичайного і Повноважного Посла Латвійської Республіки в Україні Юріса Пойканса та представників посольств країн АСЕАН (ASEAN) на Херсонщину. В рамках візитів для делегацій організовано ряд заходів в контексті Кримського дня на Херсонщині. Зокрема, відбулися поїздки на адміністративну межу з ТОТ АР

Крим з метою ознайомлення з інфраструктурою КПВВ "Каланчак", "Чонгар", проведено зустрічі з керівництвом Херсонської ОДА, ВПО з Криму.

В рамках міжнародної діяльності Представництва керівництво органу та співробітники служби міжнародних зв'язків взяли участь у наступних заходах:

- засіданні Наглядової ради проекту Ради Європи "Внутрішнє переміщення в Україні: розробка тривалих рішень" з обговорення підсумків реалізації його першого етапу (2018-2020 роки) та робочого плану діяльності на наступний період, до кінця 2022 року;

- міжнародній конференції "Пандемія COVID-19 в контексті гуманітарної кризи: українська ситуація та міжнародний досвід", організованої Посольством Суверенного Мальтійського ордену в Україні, з доповіддю щодо ситуації з поширенням коронавірусної інфекції в тимчасово окупованому Криму;

- засіданні міжнародного майданчика "Crimea coordination grup", який адмініструється Посольством Великої Британії в Україні;

- онлайн-обговоренні "Деокупація України та Грузії: спільні зусилля двох держав, міжнародних організацій та інститутів громадянського суспільства", організованому Посольством України в Грузії із залучення іноземних дипломатів, державних діячів та експертів;

- у презентації Доповіді щодо ситуації з правами людини в Україні за період з 1 серпня 2020 року по 31 січня 2021 року;

- в онлайн консультаціях, які проводилися С. Мартіном, керуючим партнером Global Rights Compliance, на тему: "Забезпечення права на справедливий суд для українських політв'язнів (практичний вимір виявлення порушень права на справедливий суд у рамках судових процесів проти українських політв'язнів та Стратегій притягнення Російської Федерації до відповідальності).

Продовжується робота з утримання питання Криму в полі зору міжнародної спільноти, зокрема:

- забезпечується щомісячне інформування ММ ООН з прав людини та СММ ОБСЄ (Херсонська група) щодо діяльності Представництва у взаємодії з центральними органами виконавчої влади, спеціалізованими установами, громадськими інституціями зі вжиття заходів, спрямованих на деокупацію і реінтеграцію Криму, стан і перспективи їх виконання;

- в контексті зміцнення міжнародної політики невизнання спроби анексії Кримського півострова Представництво звернулося до іноземних посольств та офісів міжнародних організацій в Україні щодо розміщення на власних вебресурсах інформації, присвяченій відзначенню Дня спротиву окупації АР Крим та м. Севастополя;

- проінформовано 39 посольств щодо поточної ситуації з правами людини в Криму та дій Уряду щодо розв'язання проблемних питань стосовно окупованої території. Зокрема, надіслано електронну версію аналітичного видання "UA: Ukrainian Analitica", №1 (23) 2021, у якому, міститься стаття Постійного Представника Президента України в АР Крим на тему: "Ситуація з правами людини в тимчасово окупованому Криму та дії Уряду України, спрямованні на збереження зв'язків з громадянами, які проживають в умовах окупації в Криму".

Представництвом ініційовано перед Посольством України у Казахстані пропозицію щодо розвитку освітньо-культурної співпраці по Криму, зокрема проведення заходів, присвячених статусу і тимчасовій окупації півострова, для студентів факультетів міжнародних відносин і міжнародного права провідних університетів Казахстану та залучення дітей та молоді громадської організації "Кримська родина" до участі у мистецьких та творчих конкурсах на національному та міжнародному рівнях або організації спільних заходів міжкультурного обміну.

1.2. Взаємодія Представництва з центральними та місцевими органами виконавчої влади, іншими державними органами, органами місцевого самоврядування, установами, організаціями тощо

Протягом I кварталу 2021 року Представництво здійснило 67 повідомлень за тематикою, найважливіші з яких:

- Представництво Президента України в Автономній Республіці Крим спільно з Кримською правозахисною групою, Українською гельсінською спілкою з прав людини та Центром прав людини "Zmina" провели презентацію "Мілітаризація кримських дітей: хто особисто за це несе відповідальність".

Під час презентації учасники окреслили ситуацію на тимчасово окупованому РФ зі знищення української та кримськотатарської ідентичності кримських дітей; прищеплення ідентичності "універсального російського громадянина"; пропаганду "патріотичне виховання" на території тимчасово окупованого Криму та притягнення винних до відповідальності;

- У м. Херсоні Постійний Представник Президента України в Автономній Республіці Крим Антон Кориневич провів робочу зустріч з Представником Уповноваженого з дотримання прав жителів Автономної Республіки Крим та міста Севастополя Іриною Верігіною. Під час зустрічі обговорили проблемні питання пов'язані з відсутністю дієвого механізму реєстрації місця проживання громадян України на тимчасово окупованій території АР Крим та необхідність врегулювання зазначеного питання в найкоротші строки;

- Постійний Представник Президента України в АР Крим Антон Кориневич взяв участь у слуханнях організованих комітетами Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва, Комітетом

Верховної Ради України з прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономній Республіці Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин та з питань національної безпеки, оборони та розвідки, на тему: "Зовнішньополітичні аспекти деокупації АР Крим та міста Севастополь: парламентський вимір";

- Керівництво Представництва Президента України в АР Крим провело ряд зустрічей щодо координації дій щодо вшанування роковин з початку тимчасової окупації АР Крим та м. Севастополя та Дня спротиву окупації Автономної Республіки Крим та м. Севастополя, який відповідно до Указу Президента України від 26 лютого 2020 року № 58/2020 відзначається 26 лютого.

Зустрічі були проведені з керівництвом Міністерства закордонних справ України, Міністерством з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України, Міністерством культури та інформаційної політики України, Офісом Президента України, Українським інститутом національної пам'яті, Меджлісом кримськотатарського народу, представниками громадського та експертного середовища, представниками медіаспільноти, зокрема виданням "Українська правда" та телеканалом "ДОМ";

- Представництво офіційними листами звернулося до Національної комісії України у справах ЮНЕСКО, Мінкультури і Мінреінтеграції України, прокуратури АР Крим для вжиття заходів реагування на проблему використання окупаційною владою міста Севастополя та її російськими кураторами захопленого і привласненого українського пам'яткоохоронного об'єкта - Стародавнє місто Херсонес-Таврійський та його хора, які є історико-археологічним надбанням як України, так всього світу (включений до списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО);

- Верховною Радою України підтримано Постанову про Звернення Верховної Ради України до ООН, Європейського Парламенту, ПАРЄ, Парламентської Асамблеї ОБСЄ, Парламентської Асамблеї НАТО, Парламентської Асамблеї ОЧЕС, урядів і парламентів держав світу щодо засудження тимчасової окупації АР Крим та міста Севастополь, порушень прав і свобод людини на тимчасово окупованих територіях та щодо звільнення політичних в'язнів - громадян України.

Команда Представництва Президента України в Автономній Республіці Крим вносила свої пропозиції до тексту Постанови та презентувала їх на засіданні профільного Комітету з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва;

- Постійний Представник Президента України в АР Крим Антон Кориневич відвідав Управління Північно-Кримського каналу в місті Таврійськ та провів зустріч з начальником Управління Сергієм Шевченком;

- Відбулась презентація стратегії Міністерства цифрової трансформації до 2023 року, яка передбачає проекти для громадян, які проживають на тимчасово окупованих територіях. Команда Представництва Президента в АР Крим виступала одним з ініціаторів розвитку онлайн послуг для громадян з тимчасово окупованих територій;

- Заступниця Постійного Представника Президента України в АР Крим Таміла Ташева взяла участь у презентації огляду щодо обмеження функціонування державної мови на тимчасово окупованих територіях України, де наголосила на потенційних заходах протидії політиці держави окупанта по викоріненню української та кримськотатарської мов на території Кримського півострова.

- 26 лютого з ініціативи Представництва пройшов телемарафон до Дня спротиву окупації Автономної Республіки Крим та м. Севастополя. В рамках телемарафону відбулись 3 панельні дискусії.

Перша панельна дискусія "26 лютого – чому це сталося та хто відповідь?" за участю: Голови Меджлісу кримськотатарського народу Рефата Чубарова, Першої заступниці Постійного Представника Президента України в Автономній Республіці Крим Дар'ї Свиридової, Керівника прокуратури Автономної Республіки Крим та м. Севастополя Ігоря Поночовного, Голови Українського інституту національної пам'яті Антона Дробовича.

Друга панель марафону до Дня спротиву окупації Автономної Республіки Крим та м.Севастополя “Кримська платформа як інструмент деокупації”. Учасники: Постійний представник Президента України в АР Крим Антон Кориневич, Перша заступниця міністра закордонних справ Еміне Джапарова.

Третя панель: Реінтеграція та повернення людей відбулася за участю: заступниці постійного представника Президента України в АР Крим Таміли Ташевої, заступниці міністра з питань реінтеграції ТОТ України Інни Драганчук, співкоординаторки КримSOS Ольги Куришко, директору Директорату євроінтеграції Міністерство цифрової трансформації України Гульсани Мамедієвої, заступника міністра культури та інформаційної політики України Тараса Шевченка.

- Представництво Президента України в Автономній Республіці Крим спільно з телеканалом “ДОМ” організували підготовку відеороликів керівників державних органів щодо звітування та планів роботи з питань тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя: Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України, Міністерство закордонних справ України, Міністерство юстиції України, Міністерство освіти і науки України, Міністерство оборони України, Офіс генерального прокурора/Прокуратура Автономної Республіки Крим та м.

Севастополя, Представництво Президента України в Автономній Республіці Крим, Головне управління Національної поліції в Автономній Республіці Крим.

- Представництво взяло участь у підготовці тез до спільної заяви Комітету з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва та Комітету у закордонних справах Сейму Литовської Республіки до Дня протидії окупації Автономної Республіки Крим та Севастополя. Ініціативу щодо схвалення відповідної заяви було підтримано 2 березня 2021 року на засіданні Комітету з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва.

- В контексті сьомої річниці окупації Автономної Республіки Крим та м. Севастополя та з метою ознайомлення іноземних партнерів із ситуацією на території тимчасово окупованих Автономної Республіки Крим та міста Севастополь, у тому числі і діями Уряду України щодо деокупації Кримського півострова, Постійний Представник Президента України Антон Кориневич взяв участь в онлайн-брифінгу для делегацій держав-учасниць ОБСЄ. Під час брифінгу висвітлив широкий спектр порушень прав людини й основних свобод російською окупаційною владою в Криму.

- Командою Представництва спільно з МЗС України, за підтримки УГСПЛ, організовано спільний захід на тему: "Державна політика деокупації Криму: статус і перспективи" за участю представників дипломатичних відомств іноземних держав, що реалізують свій мандат в Україні. В рамках заходу Постійний Представник Президента України в Автономній Республіці Крим Антон Кориневич окреслив формат побудови державної політики з деокупації та реінтеграції тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя", зокрема, і в контексті підписання Президентом України Указу 78/2021 "Про окремі заходи, спрямовані на деокупацію та реінтеграцію тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя".

- Представництво взяло участь у підготовці тез до спільної заяви Комітету з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва та Комітету у закордонних справах Сейму Литовської Республіки до Дня протидії окупації Автономної Республіки Крим та Севастополя. Ініціативу щодо схвалення відповідної заяви було підтримано 2 березня 2021 року на засіданні Комітету з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва.

- В контексті сьомої річниці окупації Автономної Республіки Крим та м. Севастополя керівництво Представництва взяло участь:

- у відкритті виставки "Crimea is HERE", організованій громадською організацією "Об'єднання родичів політв'язнів Кремля" за підтримки Посольства Великобританії в Україні, Європейським Фондом за демократію/ European Endowment For Democracy у партнерстві з Агенцією культурного менеджменту Port.agency;

- в онлайн-брифінгу для делегацій держав-учасниць ОБСЄ. Під час брифінгу висвітлили широкий спектр порушень прав людини й основних свобод російською окупаційною владою в Криму;
- у пресконференції, де представили інформаційне повідомлення до Офісу прокурора Міжнародного кримінального суду у Гаазі від Прокуратури Автономної Республіки Крим та міста Севастополя, Української Гельсінської спілки з прав людини, Офісу Генерального прокурора;
- у дискусії до 7-х роковин тимчасової окупації Криму, організованій Internews Ukraine та UkraineWorld для міжнародної аудиторії. Також у дискусії брали участь журналістка Наталя Гуменюк, заступник директора “Українського інституту” Алім Алієв та перша заступниця Міністра закордонних справ України Еміне Джапарова.

- Постійний Представник Президента України в Автономній Республіці Крим Антон Кориневич взяв участь у нараді під головуванням Президента України Володимира Зеленського з підготовки плану заходів до саміту “Кримської платформи”, який відбудеться 23 серпня та 30-річчя з Дня Незалежності України 24 серпня.

- Постійний Представник Президента України в Автономній Республіці Крим Антон Кориневич взяв участь у Колегії під головуванням Віцепрем'єр-міністра України – Міністра з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Олексія Резнікова щодо питань реалізації комплексу заходів, спрямованих на реінтеграцію молоді з тимчасово окупованих територій Донецької та Луганської областей, Автономної Республіки Крим та м. Севастополя.

1.3. Діяльність військових, правоохоронних та судових органів України з питань, які стосуються ТОТ АР Крим та м. Севастополя

Протягом I кварталу 2021 року проведеними моніторингами виявлено 61 повідомлення про діяльність військових, правоохоронних та судових органів України з питань, які стосуються ТОТ АР Крим та м. Севастополя, найважливіші з яких:

- Співробітники поліції АРК повідомили про підозру двом учасникам незаконного збройного формування. Встановлено, що підозрювані у 2014 році проходили службу на незаконно створених блок-постах, розташованих при в'їзді до м. Севастополя та м. Ялти АР Крим. Шляхом погроз застосування фізичної сили та вогнепальної зброї, здійснювали контрольний-пропускний режим, перевірку документів громадян, обшукували транспортні засоби.

Зловмисникам повідомлено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 260 (Створення не передбачених законом збройних формувань або участь у їх діяльності) Кримінального кодексу України;

- Прокуратура АРК і Севастополя повідомила про підозру, громадянину України, директору кримського підприємства, у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 111 КК України (державна зрада).

Як повідомила пресслужба прокуратури, підозрюваний, починаючи з 2015 року, достовірно знаючи про окупацію АР Крим Збройними силами Російської Федерації та закриття у зв'язку з цим повітряного простору над півостровом і захоплення міжнародного аеропорту "Сімферополь", уклав ряд контрактів з правоохоронними органами та військовими підрозділами ЗС держави-окупанта по зберіганню, транспортуванню авіаційного палива і заправці їм повітряних суден на території зазначеного аеропорту, що забезпечило можливість їх експлуатації, здійснення незаконні польоти над тимчасово окупованою територією півострова і військовій присутності ВС Росії в Криму;

- Служба безпеки України повідомила, що у директора комерційного кримського підприємства, якому заочно повідомлено про підозру за статтею "державна зрада", на материковій частині України провели обшуки.

Як сказано в інформації відомства, кримське підприємство надавало послуги з обслуговування військової техніки силовим структурам Росії. В СБУ стверджують, що "підприємство було єдиним потужним паливозаправником в аеропорту Сімферополя.

"Для формування доказової бази правоохоронці провели санкціоновані обшуки за адресами нерухомості фігуранта на материковій частині України та допити свідків. Під час слідчих дій вилучено комп'ютерну техніку та інші матеріали, які доводять його протиправну діяльність", - йдеться в повідомленні;

- Слідчим відділом СБУ в АР Крим (з дислокацією у м. Херсон) під процесуальним керівництвом Прокуратури Автономної республіки Крим та м. Севастополя повідомлено про підозру так званому "начальнику відділу патріотичного виховання Регіонального центру з підготовки до військової служби та військово-патріотичного виховання" ("Кримпатріотцентр") за ч. 1 ст. 438 КК України (порушення законів та звичаїв війни).

Досудовим розслідуванням встановлено, що підозрюваний після окупації півострова Російською Федерацією, був активним учасником незаконного збройного формування "Самооборона Криму". Пізніше, з 2018 року перебуваючи на посаді "начальника відділу Кримпатріотцентру", здійснював реалізацію політики держави - окупанта, спрямованої на пропаганду військової служби в армії РФ серед української молоді на півострові. Підозрюваний безпосередньо організував та здійснював серед дітей і підлітків заходи "військово-патріотичного виховання" щодо їх підготовки з основ військової служби в освітніх установах і навчальних закладах. Вказаний громадянин

неодноразово виступав в засобах масової інформації з метою популяризації зазначеної політики серед кримчан;

- Прокуратура Автономної республіки Крим та м. Севастополя звернулася до Укрбюро Інтерполу для розшуку літаків-порушників порядку в'їзду та виїзду на тимчасово окупований півострів.

За клопотаннями прокуратури АР Крим та м. Севастополя накладено арешти ще на 81 літак, який порушив правила міжнародних польотів над тимчасово окупованим півостровом.

Разом з тим, прокуратура звернулася до Укрбюро Інтерполу для внесення 109 раніше арештованих літаків-порушників до бази міжнародного розшуку.

- За процесуального керівництва прокуратури Автономної Республіки Крим та м. Севастополя повідомлено про підозру "старшому слідчому-криміналісту слідчого відділу Управління ФСБ по Республіці Крим та м. Севастополі" у вчиненні кримінального правопорушення за фактом перешкоджання законній діяльності української журналістки (ч. 2 ст. 171 КК України);

- 4 лютого, Херсонський міський суд продовжив термін утримання під вартою підозрюваному в державній зраді колишньому заступнику начальника ГУ МВС України в АР Крим Миколі Федоряну. Згідно з рішенням судді Дмитра Гонтаря, Федорян залишиться під вартою до 4 квітня 2021 року включно з альтернативою внесення застави 21 млн 180 тис. грн;

- В СБУ та прокуратурі Херсонської області повідомили про завершення розслідування і передачі до суду кримінального провадження стосовно мешканки Херсонської області, підозрюваної в зраді. У 2020 році припинили діяльність агентурної мережі ФСБ Росії, яка діяла в Херсонській області під керівництвом колишньої співробітниці обласної державної адміністрації. За інформацією відомства, жінка була завербована російськими спецслужбами в тимчасово окупованому Криму у 2015 році;

- Касаційний адміністративний суд Верховного суду 4 лютого остаточно визнав незаконним пункт перший постанови Кабміну України №1035 від 16.12.2015, яким було встановлено обмеження для громадян на ввезення/вивезення особистих речей з/до тимчасово окупованого Криму;

- 17 лютого 2021 року Прокуратура АР Крим та м. Севастополя порушила справу за фактом обшуків Федеральною службою безпеки Росії у будинках кримських татар, коли "силовиками" держави окупанта було проведено ряд одночасних незаконних обшуків у 7 районах тимчасово окупованого Криму та подальше затримання представників кримськотатарського народу;

- 19 лютого, Херсонський міський суд обрав запобіжний захід учаснику організації "Автоканал Севастополя" Євгену Куцареву. Згідно з рішенням слідчого

судді, підозрюваного в посяганні на територіальну цілісність України взяли під варту до 16 квітня з альтернативою внесення застави 181 тис. 600 грн;

- За фактом незаконного обшуку у будинку дружини заступника голови Меджлісу кримськотатарського народу окупаційному "слідчому" повідомлено про підозру. За процесуального керівництва прокуратури автономії повідомлено про підозру окупаційному "слідчому" за фактом незаконного проникнення до житла особи та проведення у ньому обшуку з погрозою застосування насильства (ч. 2 ст. 162 КК України, порушення недоторканності житла);

- За процесуального керівництва прокуратури АР Крим та міста Севастополя повідомлено про підозри окупаційним "голові Ради міністрів Республіки Крим" (на момент вчинення злочину) та "голові Державної Ради Республіки Крим" у вчиненні широкомасштабного та систематичного привласнення публічного майна, що знаходиться на території окупованого півострова за ч. 1 ст. 438 КК України (порушення законів та звичаїв війни). Санкція статті передбачає покарання у вигляді позбавлення волі на строк від восьми до дванадцяти років.

- Співробітники Головного слідчого Управління СБУ провели обшуки в адміністративних будівлях органів влади, які були залучені до підготовки та ратифікації так званих "Харківських угод". Слідчі дії проводились для встановлення обставин, які підлягають документуванню у кримінальному провадженні. Серед іншого, обшуки проводилися у: Верховній Раді України, зокрема її комітетах, Головному науково-експертному управлінні ВРУ, Раді національної безпеки і оборони України, Міністерстві закордонних справ України, Кабінеті Міністрів України спільно з Державним бюро розслідувань. Під час обшуків виявлено документи, які свідчать про те, що тодішнє керівництво держави, до підписання та прийняття вказаних документів, усвідомлювало їх наслідки;

- За процесуального керівництва прокуратури АР Крим та міста Севастополя у порядку спеціального досудового розслідування скеровано до суду обвинувальний акт відносно колишнього депутата Верховної Ради АР Крим VI скликання за ч. 1 ст. 111 (державна зрада) та ч. 3 ст. 110 (посягання на територіальну цілісність і недоторканність України) КК України. Санкції статей у редакції на момент вчинення злочину передбачають покарання у вигляді позбавлення волі на строк від 7 до 15 років. Розслідуванням встановлено, що у 2014 році обвинувачений спільно з іншими депутатами Верховної Ради АР Крим зрадив присязі на вірність України та проголосував за прийняття ряду постанов з метою легітимізації дій Російської Федерації щодо окупації території АР Крим і міста Севастополя, а також їх незаконного входження до складу РФ на правах суб'єкта федерації. Відтак, 06.03.2014 року депутати Верховної Ради АР Крим VI скликання проголосували за незаконну постанову "О проведеніи общекрымского

референдума". 11.03.2014 року на засіданні ВР АР Крим прийнято незаконну постанову "О Декларации о независимости Автономной Республики Крым и города Севастополя";

- За результатами моніторингу засобів масової інформації прокурорами Департаменту нагляду у кримінальних провадженнях щодо злочинів, вчинених в умовах збройного конфлікту, Офісу Генерального прокурора розпочато кримінальне провадження за фактом порушення законів та звичаїв війни представниками органів влади на території країни-агресора. Правоохоронцями встановлено систематичні грубі порушення прав людини у місцях несвободи. Так, громадянин України, політв'язень у справі "Хізб ут-Тахрір" Теймур Абдуллаєв, незаконно засуджений до 16,5 років позбавлення волі, зазнав незаконного тривалого одиночного ув'язнення в колонії на території РФ, де був повністю позбавлений медичної допомоги та контактів з адвокатами і родичами. З березня 2020 року він провів в одиночній камері щонайменше 5 місяців. За попередніми даними, співробітники колонії погрожували йому, шантажували, схиляли до співпраці та надання викривальної інформації про інших ув'язнених осіб. Під час перебування в дисциплінарній камері до політв'язня застосовували психологічний тиск та катування, зокрема, забороняли сидіти або лягати на ліжко протягом дня;

- За процесуального керівництва прокуратури автономії до суду скеровано обвинувальний акт стосовно громадянина України, який систематично надавав допомогу окупаційним правоохоронцям при проведенні численних незаконних обшуків і затримань громадян у так званих справах "Хізб ут-Тахрір", за ч. 1 ст. 111 КК України. Санкція статті передбачає позбавлення волі на строк від дванадцяти до п'ятнадцяти років. Встановлено, що після окупації Російською Федерацією півострова Крим у 2014 році обвинувачений не тільки продовжив трудові відносини, але й отримав підвищення та був призначений на посаду начальника управління транспорту апарату АТ "Державне акціонерне товариство "Чорноморнафтогаз", яке було незаконно захоплене окупаційною владою півострова та перереєстроване за законодавством РФ під назвою "Державне унітарне підприємство "Чорноморнафтогаз". Використовуючи своє службове становище, обвинувачений, починаючи з 26.03.2019 року, надавав допомогу окупаційним правоохоронцям;

- 23 березня Прокуратурою АР Крим та м. Севастополя за зверненням Представництва внесено відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань за фактом реалізації представниками окупаційної адміністрації політики держави-окупанта, спрямованої на широкомасштабне руйнування і привласнення приватної і державної власності, не виправданої воєнною необхідністю, і здійснюване незаконним чином і безцільно пам'ятки садово-паркової культури "Фороський ландшафтний парк". Такі дії окупаційної адміністрації були

кваліфіковані як порушення законів та звичаїв війни (стаття 438 Кримінального кодексу України). Розслідування проводить ГУНП в АРК та м. Севастополь;

- Поліцейські встановили факт затримання на території тимчасово окупованого Криму Владислава Єсипенка, уродженця м. Кривий Ріг, позаштатного журналіста інформаційного сайту "Радіо Свобода" (проєкт Крим.Реалії), стосовно якого окупаційні "правоохоронці" почали кримінальне переслідування за нібито роботу на українську розвідку, а також виготовлення вогнепальної зброї. Вказаного громадянина, працівники ФСБ доставили до м. Сімферополя, де за рішенням так званого "Київського райсуду", помістили у СІЗО строком на два місяці. Слідчими поліції Криму дії окупаційної влади кваліфіковані за ч. 2 ст. 146 Кримінального Кодексу України (незаконне позбавлення волі). Винним загрожує відповідальність у вигляді позбавлення волі на строк до 5-ти років. Процесуальне керівництво здійснює прокуратура АР Крим та м. Севастополя.

2. Міжнародна ситуація щодо Криму

Протягом I кварталу 2021 року попри пандемію COVID-19, спричиненою коронавірусною інфекцією, питання Криму залишається предметом уваги офіційних осіб іноземних держав та представників міжнародних організацій, було одним з ключових складових міжнародних відносин України, використовувалося державою-агресором та окупаційною владою півострову як важливий аспект їх зовнішньополітичної діяльності.

2.1. Рішення та заяви міжнародних організацій, іноземних урядових відомств та їх посадових осіб

Представники дипломатичних відомств іноземних країн, міжнародні організації ООН, ОБСЄ, Рада Європи, ЄС своїми рішеннями, заявами демонструють незмінність позиції у дотриманні політики невизнання незаконної спроби анексії АР Крим та м. Севастополь, засуджують агресивні дії РФ та широкомасштабні репресії окупаційної влади проти кримських татар, етнічних українців і всіх, хто виступає проти окупації.

Протягом I кварталу 2021 року за результатами проведених моніторинрів виявлено 107 заяв іноземних та міжнародних інституцій та організацій, найважливіші з яких:

- У день соборності України **Посольство США в Україні** закликала Росію поважати суверенітет і територіальну цілісність України, включно з Кримом і Донбасом;
- 22 січня у рамках 210-ї сесії Виконавчої ради **ЮНЕСКО** було ухвалено вже дванадцяте рішення "Моніторинг ситуації в Автономній Республіці Крим (Україна)". Рішення констатувало погіршення ситуації на тимчасово окупованому Кримському півострові. Ухвалені рішення складають міжнародно-правову основу

для здійснення ЮНЕСКО прямого моніторингу у сферах її компетенції на території тимчасово окупованого Криму;

- **Генеральний секретар Ради Європи Марія Пейчинович-Бурич** на зимовій сесії Парламентської асамблеї РЄ у Страсбурзі заявила, що у Раді Європи підготують "дорожню карту" із захисту прав людини у Криму, але наразі це ускладнюється через неможливість комісару РЄ з прав людини відвідати окупований півострів;

- **Парламентська асамблея Ради Європи** закликала Росію "негайно" виконати вимоги міжнародного співтовариства щодо її дій на сході України, а також - щодо тимчасово окупованого нею Криму. Про це йдеться в резолюції за підсумками 2020 року, прийнятій 25 січня.

- **Тимчасова очільниця місії США при ОБСЄ Кортні Остріен** під час засідання Постійної ради ОБСЄ заявила, що Сполучені Штати повністю підтримують заяву **чинного голови ОБСЄ, глави МЗС Швеції Анн Лінде** щодо того, що врегулювання конфлікту в Україні має включати й Крим, а СММ ОБСЄ повинна отримати доступ і до півострова;

- У заяві **Європейського Союзу** щодо агресії Росії проти України та тимчасової окупації Криму, виголошеній на засіданні Постійної ради ОБСЄ наголошено, що Європейський Союз засуджує будь-які спроби Росії нав'язати свої закони та норми населенню в Криму, а також у невідконтрольних уряду районах Донецької та Луганської областей України;

- **Європейський парламент** привітав ініціативу України щодо розробки стратегії розвитку та популяризації кримськотатарської мови на період до 2032 року та закликав Україну прийняти закони про корінні народи, про статус кримськотатарського народу та закріпити в Конституції кримськотатарську автономію і забезпечити стабільне фінансування телеканалу АТР, тоді як раніше ЄСПЛ визнав частково прийнятними звинувачення України проти РФ у справі про окупацію Криму. Про це йдеться в резолюції щодо виконання угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, прийнятої 11.02.2021;

- **Заступник голови місії США в ОБСЄ Кортні Австріан** 11 лютого в Відні заявила: "Ми не визнаємо і ніколи не визнаємо спробу анексії Криму Росією. Ми приєднуємося до наших європейських і інших партнерів в заяві про те, що наші пов'язані з Мінськом санкції щодо Росії залишаться в силі до тих пір, поки вона повністю не виконає свої Мінські зобов'язання. Санкції за спробу анексії Криму будуть діяти до тих пір, поки Росія не поверне повний контроль над півостровом України", - заявила;

- **МЗС Туреччини** висловлює стурбованість у зв'язку із затриманнями, які сталися у Криму 17 лютого, та заявляє що країна продовжуватиме

підтримувати кримських татар. "Туреччина не визнає незаконної анексії Криму і продовжуватиме підтримувати кримських татар", - йдеться в заяві;

- До сьомої річниці тимчасової окупації **Велика Британія** оголошує про фінансування нового проєкту з поліпшення доступу українців, які проживають в Криму, до життєво важливих послуг. Велика Британія внесе в цей проєкт 168 000 фунтів стерлінгів, які стануть підтримкою для місцевої влади в сусідній Херсонській області, щоб допомогти тим, хто з усіх сил намагається відвідати лікарні або подати заяву на отримання українських паспортів;

- **Ллойд Остін** заявив про те, що американська армія буде надавати Україні всю необхідну підтримку і забезпечить спільні зусилля з протидії Москві в її агресивних і окупаційних планах. Інформацію з цього приводу **глава Пентагону** озвучив в ході розмови з главою Міноборони України А. Тараном;

- Європейський Союз оприлюднив заяву до 7-ї річниці тимчасової окупації Криму, заявивши, що готовий розглянути ідеї України для відновлення її територіальної цілісності. Заява **глави дипломатії ЄС Жозепа Борреля** від імені усіх країн-членів Євросоюзу опублікована в Брюсселі 25 лютого;

- **Діючий голова ОБСЄ, глава МЗС Швеції Анн Лінде** під час спільного засідання трьох Загальних комітетів Парламентської Асамблеї ОБСЄ заявила: "Врегулювання російсько-українського збройного конфлікту має відбутися з повною повагою до суверенітету, незалежності та територіальної цілісності України в межах її міжнародно визнаних кордонів, включаючи Крим";

- **Посол Великої Британії в Україні Мелінда Сіммонс** заявила: "Україна відзначає День спротиву окупації Криму та Севастополя. Ми вшановуємо пам'ять тисяч людей, які хоробро протестували проти ганебного захоплення РФ українських земель, включно з убитими, пораненими та переслідуваними за те, що наважилися сказати, що Крим – це Україна";

- **Посольство Японії в Україні** у соціальній мережі Фейсбук відзначило: нагоди Дня спротиву окупації Автономної Республіки Крим та м. Севастополя ще раз нагадуємо про незмінну підтримку Уряду Японії суверенітету, незалежності та територіальної цілісності України і наголошуємо, що Японія ніколи не визнає заявлену Росією "анексію" Криму";

- Сполучені Штати Америки ніколи не визнають незаконну тимчасову окупацію Криму. Більш того, Вашингтон продовжить допомагати Україні в протистоянні російської агресії. Про це йдеться в заяві **президента США Джо Байдена**, опублікованому на сайті Білого дому. "США продовжують підтримувати Україну і її союзників сьогодні, як і з самого початку цього конфлікту. В цю похмуру річницю ми підтверджуємо просту істину: Крим - це Україна", - заявив Байден.

- **Президент США** розпорядився продовжити ще на рік режим надзвичайної ситуації у зв'язку з агресією РФ проти України, що передбачає подальше застосування антиросійських санкцій;

- **Постійний представник Великої Британії при ОБСЄ Ніл Буш** під час засідання Постійної ради цієї організації заявив, що своєю незаконною спробою анексії Криму Росія порушила як міжнародне право, так і ряд своїх власних міжнародних зобов'язань, у тому числі у рамках Будапештського меморандуму;

- **Посол США в ООН Лінда Томас-Грінфілд** 10 березня під час брифінгу в ООН, присвяченому діяльності ОБСЄ підкреслила, що Сполучені Штати Америки ніколи не визнають спробу анексії Криму Російською Федерацією і будуть надалі притягувати її до відповідальності за агресію на сході України. США також закликають ОБСЄ вимагати завершення тимчасової окупації Росією території Грузії та повного виконання угоди про припинення вогню від 2009-го року;

- **Голова Моніторингової місії ООН з прав людини в Україні Матильда Богнер** під час презентації 31-ї доповіді про ситуацію з правами людини в країні розповіла, що т.зв. "суди" в тимчасово окупованому Криму видали незаконні накази про депортацію та примусове переміщення щонайменше 178 осіб, у тому числі 105 громадян України;

- **Європейський союз** закликає Росію негайно звільнити усіх незаконно затриманих та засуджених громадян України в тимчасово окупованому Криму. Відповідна заява була виголошена під час засідання Постійної ради ОБСЄ 11 березня;

- 12 березня під час форуму за формулою "Арріа" за участю країн-членів РБ ООН присвяченому 7-й річниці тимчасової окупації Криму заступник генерального секретаря Європейської служби зовнішніх дій з політичних питань **Енріке Мора**, постійний представник Великої Британії при ООН **Барбара Вудворд**, заступник міністра закордонних справ Чеської Республіки **Мартін Повейшил**, Заступник міністра закордонних справ Туреччини **Йавуз Селім Киран**, Державний секретар МЗС ФРН **Нільс Аннен**, Постійний представник Грузії в ООН **Каха Імнадзе**, Постійний представник Австрії при ООН **Александр Маршик**, Міністр закордонних справ Канади **Марк Гарно**, Міністерка закордонних справ Естонії **Єва-Марія Лійметс**, Офіційний представник федерального уряду ФРН **Штеффен Зайберт** висловили підтримку Україні, заявили що ніколи не визнають фіктивного "референдуму" РФ у Криму, та підтримують міжнародну Кримську платформу, яка об'єднує міжнародне співтовариство на підтримку повернення Криму Україні;

- В заяві **19 країн-членів ООН**, поширеній після проведення Росією неформального онлайн-засідання за формулою "Арріа" щодо Криму йдеться, про те що російські інформаційні заходи в ООН по Криму націлені на спотворення уяви про реальну ситуацію на півострові, яку Москва ретельно приховує, у тому числі шляхом блокування доступу міжнародних спостерігачів;
- У спільній заяві, яка опублікована на сайті британського уряду 18 березня, йдеться про те що **міністри закордонних справ країн "Великої сімки"** заявили про рішучу підтримку суверенітету, територіальної цілісності та незалежності України з нагоди сьомої річниці спроби анексії Криму Росією;
- У **Європейському союзі** назвали порушенням гуманітарного права указ президента РФ, який додав більшу частину Криму та Севастополя до списку прикордонних територій Російської Федерації, на яких неросійські громадяни не мають права володіти землею;
- **Президент США Джо Байден** заявив, що Вашингтон "ніколи не визнає цілеспрямовану тимчасову окупацію півострова Росією" і "буде протистояти агресивним діям" Москви спільно з Україною;
- 27 березня 2021 року **Генеральна Асамблея ООН** у складі 47 країн зробила спільну заяву з нагоди сьомої річниці прийняття резолюції про територіальну цілісність України. Позиція чітка: "Росія - сторона конфлікту на сході України, а не посередник" для досягнення миру.

2.2. Рішення та заяви органів влади України на міжнародній арені

Українська сторона продовжує співпрацю з міжнародними партнерами, у режимі онлайн формату використовуються майданчики міжнародних організацій для виголошення заяв на засіданнях відповідних робочих органів та тематичних заходах з метою привернення уваги міжнародної спільноти до проблематики російської агресії проти України.

Протягом I кварталу 2021 року за результатами проведених моніторинрів виявлено 75 рішень та заяв органів влади України та їх посадових осіб на міжнародній арені, найважливіші з яких:

Постійний Представник Президента України в АР Крим Антон Кориневич виступив на круглому столі на тему "Ситуація з правами людини в окупованому Криму напередодні зимової сесії ПАРЄ", проведеного в рамках онлайн-зустрічі з депутатами ПАРЄ;

Українська делегація в Парламентській асамблеї Ради Європи ініціює створення "Кримської платформи" на майданчику Асамблеї. Про це голова делегації, народний депутат від "Слуги народу" Марія Мезенцева заявила під час слухань на тему: "Зовнішньополітичні аспекти деокупації АР Крим та міста Севастополь: парламентський вимір";

Постійний представник України при міжнародних організаціях у Відні Євген Цимбалюк провів першу зустріч із новим верховним комісаром ОБСЄ у справах національних меншин Кайратом Абдрахмановим, в ході якої комісар пообіцяв приділяти належну увагу питанню утисків в тимчасово окупованому Росією Криму та ОРДЛО;

Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль та Прем'єр-міністр Латвійської Республіки Кріш'яніс Каріньш 15 січня провели відеозустріч, під час якої обговорили питання двостороннього співробітництва. Прем'єр-міністр України, запросив Латвію долучитися до роботи над створенням Кримської платформи та її подальшої діяльності, беручи до уваги важливу роль Латвії у просуванні інтересів України в ЄС та НАТО;

Міністр закордонних справ Дмитро Кулеба під час розмови з Головою ОБСЄ, міністеркою закордонних справ Королівства Швеція Анн Лінде наголосив на започаткуванні дистанційного моніторингу ситуації в Криму;

27 січня 2020 р. у **Верховній Раді України** зареєстровано Проєкт Постанови про Звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй, Європейського Парламенту, Парламентської Асамблеї Ради Європи, Парламентської Асамблеї ОБСЄ, Парламентської Асамблеї НАТО, Парламентської Асамблеї ОЧЕС, урядів і парламентів держав світу щодо засудження тимчасової окупації Автономної Республіки Крим та міста Севастополь, порушень прав і свобод людини на тимчасово окупованих територіях та щодо звільнення політичних в'язнів - громадян України (реєстраційний № 4655); проєкт Постанови про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України для здійснення парламентського контролю за розслідуваннями фактів, які сприяли тимчасовій окупації Автономної Республіки Крим (реєстраційний № 4657); проєкт Постанови про звернення до Ради національної безпеки і оборони України щодо застосування нею спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) стосовно Інституту ядерних досліджень Російської академії наук (реєстраційний № 4653);

Кабінет міністрів України на засіданні 27 січня схвалив розроблене Міністерством інфраструктури розпорядження про введення санкцій проти 13 російських авіакомпаній з повною забороною польотів над Україною терміном на три роки. Таке рішення прийнято через те, що російські літаки порушують повітряний простір України, здійснюючи польоти в тимчасово окупований Крим.

Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль у межах робочого візиту до Брюсселя (Королівство Бельгія) 9 лютого провів зустріч із Генеральним секретарем НАТО Єнсом Столтенбергом, під час якої обговорив подальші кроки України на шляху євроатлантичної інтеграції. Денис Шмигаль також висловив вдячність НАТО за зацікавленість і підтримку ініціативи України із заснування

"Кримської платформи" та запросив Єнса Столтенберга особисто взяти участь у проведенні установчого саміту Платформи у серпні 2021 року;

314 голосами народних депутатів України було підтримано Постанову про Звернення Верховної Ради України до ООН, Європейського Парламенту, ПАРЄ, Парламентської Асамблеї ОБСЄ, Парламентської Асамблеї НАТО, Парламентської Асамблеї ОЧЕС, урядів і парламентів держав світу щодо засудження тимчасової окупації АР Крим та міста Севастополь, порушень прав і свобод людини на тимчасово окупованих територіях та щодо звільнення політичних в'язнів - громадян України;

Президент Володимир Зеленський обговорив з Генеральним секретарем НАТО Єнсом Столтенбергом актуальні питання реалізації євроатлантичного курсу України та можливості поглиблення практичної співпраці з Альянсом, та взяти участь в урочистих заходах з нагоди 30-річчя незалежності України та в саміті "Кримської платформи" у серпні цього року. Генеральний секретар НАТО повідомив, що серйозно розглядає цю можливість;

26 лютого – Офіс Президента України, Представництво Президента України в АР Крим, Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України, Міністерство культури та інформаційної політики України та ТК "ДОМ" організували телемарафон, присвячений Дню спротиву окупації Автономної Республіки Крим та з нагоди відзначення річниці проведення 26 лютого 2014 року в місті Сімферополі мітингу на підтримку територіальної цілісності України, а також з метою вшанування мужності та героїзму українських громадян, які проживають на тимчасово окупованій території – в АРК та Севастополі;

Володимир Зеленський підписав указ щодо окремих заходів, спрямованих на деокупацію та реінтеграцію Кримського півострова. Зокрема, Глава держави повідомив про те, що уряду доручено організацію та запуск "Кримської платформи", а також реалізацію заходів для розвитку й підтримки кримськотатарської мови, культури та захисту прав мешканців тимчасово окупованого Криму;

Під час перемовин **Президента України Володимира Зеленського та Президента Європейської ради Шарля Мішеля** було обговорено широке коло питань порядку денного. Окремо йшлося про ситуацію на Донбасі та в Криму. Глава Української держави подякував за санкції. Шарль Мішель укотре підтвердив, що Росія є не посередником, а учасником конфлікту;

Керівник Офісу Президента України Андрій Єрмак провів зустріч із послами країн "Великої двадцятки" (G20). Віднині консультації в такому складі відбуватимуться регулярно. Андрій Єрмак розповів дипломатам про поточну ситуацію на Донбасі. Заступник керівника Офісу Глави держави Ігор Жовква

додав, що Кримська платформа, до участі у якій запрошені лідери країн G20, є передусім інструментом для повернення питання щодо Криму у міжнародний порядок денний;

Секретар РНБО України Олексій Данілов 11 березня повідомив, що Рада національної безпеки і оборони України ухвалила "Стратегію деокупації та реінтеграції тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та м. Севастополь". Робота над документом тривала понад рік із залученням представників багатьох інституцій, зокрема, Меджлісу кримськотатарського народу. **Постійний Представник Президента України в Автономній Республіці Крим Антон Кориневич**, коментуючи прийняття стратегії також наголосив: "Сьогодні справді історичний день. РНБО прийняла Стратегію деокупації та реінтеграції тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя, її публічну частину. Ми дуже вдячні Президенту України Володимирі Зеленському, Офісу Президента України, Раді національної безпеки і оборони України, Міністерству з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України, Міністерству закордонних справ України, КримSOS, Українській Гельсінській спілці з прав людини, Медійній ініціативі за права людини, ZMINA. Центру прав людини, Меджлісу кримськотатарського народу та колегам з інших експертних організацій за участь у цьому процесі";

Міністр закордонних справ Дмитро Кулеба взяв участь у неформальному засіданні Ради Безпеки ООН за формулою Арріа "Крим: 7 років порушень суверенітету та територіальної цілісності України". Він висловив вдячність за організацію заходу Естонії як непостійному члену Ради Безпеки та всім співorganizаторам. За його словами, цьогорічне значне розширення кола та географії учасників свідчить про зростання уваги міжнародного співтовариства до проблеми окупації Росією Криму;

Віцепрем'єр-міністр України - Міністр з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій Олексій Резніков та Надзвичайний і Повноважний Посол Республіки Туреччина в Україні Ягмур Ахмет Гюльдере обговорили проєкт будівництва житла для кримських татар, які були вимушені покинути свої домівки через окупацію РФ АР Крим та м. Севастополь;

В пресцентрі **Офісу Президента України** за сприяння **Представництва Президента України в Автономній Республіці Крим**, проєкту ПРООН "Права людини для України" та Міністерства закордонних справ Данії 17 березня відбулася презентація результатів дослідження думок та поглядів населення щодо збройного конфлікту на території України, яке було проведене Київським міжнародним інститутом соціології задля з'ясування суспільної думки щодо розбудови державної політики захисту прав людини в умовах збройного конфлікту на території України та подолання його наслідків;

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини Людмила Денисова в відеозверненні до учасників 46-ї Сесії ООН розповіла, що на тимчасово окупованих Донбасі та у Криму, а також в РФ, у тюрмах незаконно утримуються 376 українців;

Президент України Володимир Зеленський підписав Закон "Про внесення змін до статті 12 Закону України "Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України" щодо встановлення альтернативної підсудності справ, учасники яких проживають на території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя" № 1319-IX, який парламент ухвалив 4 березня 2021 року;

Президент України видав Указ №109/2021 "Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 23 березня 2021 року "Про застосування, скасування та внесення змін до персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)" яким увів в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України від 23 березня 2021 року "Про застосування, скасування та внесення змін до персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)";

24 березня 2021 р. **Президентом України** видано Указ "Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 11 березня 2021 року "Про Стратегію деокупації та реінтеграції тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя" № 117/2021, яким уведено в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України від 11 березня 2021 року "Про Стратегію деокупації та реінтеграції тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя", затверджено Стратегію деокупації та реінтеграції тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя;

31 березня **Перша заступниця Міністра закордонних справ України, голова Національної комісії у справах ЮНЕСКО Еміне Джапарова** взяла участь у 12-й інформаційній зустрічі ЮНЕСКО, присвяченій ситуації на тимчасово окупованих територіях Автономної Республіки Крим та м.Севастополь.

2.3. Протидія Представництва щодо взаємодії окупаційної влади Російської Федерації в тимчасово окупованому Криму з іноземними структурами та особами.

Продовжується робота в рамках протидії окупаційній владі Криму і державі-агресору домогтися міжнародного визнання спроби анексії Кримського півострова. З метою вжиття заходів реагування на ознаки та факти здійснення міжнародної діяльності окупаційною владою Криму у суспільно-політичній, економічній, культурній та інших сферах поінформовано відповідні відомства та

профільні міністерства України відповідно до компетенції. Направлено листи до Міністерства закордонних України, Міністерства економічного розвитку України, Служби зовнішньої розвідки України, Міністерства культури та інформаційної політики України, Міністерства освіти і науки України щодо:

- впровадження у систему охорони здоров'я на півострові ізраїльських інноваційних цифрових медичних продуктів, зокрема апаратної телемедицини за допомогою обладнання "Tyto Care" за посередництвом російського ТОВ "Медичний центр моніторингу і діагностики" (м. Москва);

- пропозицій співпраці окупаційній владі Криму з боку компанії "Begin Iglesias Holding" (Монако) з проведення на кримських майданчиках музичних концертів і фестивалів та організації участі іноземних артистів у культурних заходах на півострові;

- фактів незаконного відвідування директором Центру геополітичних досліджень в Брюсселі, громадянином Франції П'єром-Емануелем Томанном тимчасово окупованої території України в Криму та його публічних висловлювань на шкоду суверенітету і територіальній цілісності України;

- презентації у м. Сімферополь на т.зв. "міжнародному кримському жіночому конгресі" книги члена т.зв. "регіональної громадської організації "Міжнародний центр культури і творчості "Жінки Криму" з Німеччини за участю в онлайн режимі представників влади і громадськості німецького м. Квакенбрюк;

- фактів активної міжнародної діяльності та контакти з іноземцями в освітній і науковій сферах так званих "Кримського федерального університету ім. В.І. Вернадського" і "Севастопольського державного університету" в особі їх керівництва, науковців, викладачів і студентів, що надає чергові підстави окупаційній владі півострову та її російським кураторам говорити на міжнародній арені про хибність санкційної політики стосовно Криму на таких "яскравих прикладах академічної свободи та науково-освітньої дипломатії", у тому числі проведення у т.зв. "Кримському федеральному університеті" т.зв. "міжнародної наукової конференції "Великі держави у ХХІ столітті" за участю в онлайн форматі прихильника "російського Криму" з Норвегії Хендрика Вебера та у т.зв. "Севастопольському державному університеті" т.зв. "міжнародної конференції "Збереження, підтримка і просування руської культури і російської мови закордоном", де з дистанційними доповідями виступили представники Греції, Ірландії, Франції, Індії, Єгипті;

- відеоконференції з питання встановлення партнерських зв'язків та укладання двосторонніх угод між муніципальними структурами т.зв. "Республіки Крим" і Вірменії та планів їх практичної реалізації шляхом встановлення побратимських відносин між окупованим м. Феодосія і вірменським м. Чаренцаван;

- залучення структурами окупаційної влади Криму та її кремлівськими кураторами окремих іноземців з метою створення інформаційних приводів для поширення російської пропаганди про наявність і розвиток міжнародної діяльності на півострові через т.зв. "народну дипломатію". Зокрема, участі представників Італії та Греції у засіданні "Візантійського клубу", де обговорювалося формування міжнародної асоціації міст візантійської спадщини та план "кримських міжнародних" заходів;

- фактів порушення режиму економічних санкцій Європейського Союзу стосовно тимчасово окупованого Криму резидентом Нідерландів – акціонерною компанією "Yandex N.V.", яка володіє (99,9% уставного капіталу) російським ТОВ "Яндекс" – одним з основних операторів ринку ІТ-послуг в Російській Федерації;

- домовленості т.зв. "постійного представника Республіки Крим при Президентові Російської Федерації" Г. Мурадова з китайською стороною на засіданні Російсько-Китайської Ділової Ради (20 січня п.р., м. Москва) про організацію бізнес-місій представників ділових кіл Китаю до Криму;

- активізації публічних контактів і співробітництва офіційних представників Казахстану безпосередньо з окупаційною владою Криму зокрема, підписання Акимом міста Нур-Султан А. Кульгіновим як Президентом Міжнародної Асамблеї столиць та великих міст з керівниками окупаційних адміністрацій міст Сімферополя і Севастополя угоди про співробітництво в торгово-економічній, науково-технічній, гуманітарній, культурній сферах;

- проведення так званих "міжнародних" заходів у сфері культури в Криму за участю іноземців, зокрема, про плани Міжнародного союзу неурядових організацій "Асамблея народів Євразії" провести в період квітня-червня п.р. в Криму міжнародного фестивалю документальних фільмів і телевізійних програм "Перемогли разом" з анонсованою участю іноземних режисерів і стрічок з Греції, Бразилії, Боснії і Герцеговини, Китаю, Іспанії, Латвії, Норвегії, Польщі, Сербії, Франції, Чехії тощо.

- міжнародної діяльності та контакти з іноземцями в освітній і науковій сферах так званих "Севастопольського державного університету" і "Кримського федерального університету ім. В.І. Вернадського";

- активне використання окупаційною владою півострова сфери культури для просування державою-агресором на міжнародній арені через так звану "народну дипломатію" політики звикання до "російського Криму" в світі (зокрема, кримський кінопоказ в Австралії та пісенний конкурс за участю іноземних виконавців в Ялті).

На підставі виявленої інформації щодо контактів і співробітництва окупаційної влади так званих "Республіки Крим" і "міста федерального значення Севастополь" з некомерційною організацією "Міжнародна Асамблея столиць та

великих міст" (м. Москва, вул. Новий Арбат 11, далі - Асамблея), членами якої є окремі міста України, такі як м. Дніпро, м. Запоріжжя, м. Миколаїв, м. Полтава, м. Харків, м. Херсон, Представництво звернулося до мерів зазначених міст з рекомендаціями переглянути доцільність подальшого членства в Асамблеї.

3. Робота Представництва зі зверненнями громадян за I квартал 2021 р.

Щодо реалізації громадянами України права на звернення, наданого їм Конституцією України та визначеними актами законодавства, Представництвом проводиться постійна робота.

Службою по роботі з громадянами, які переселилися з тимчасово окупованої території (далі – служба звернень) здійснювалася робота з розгляду письмових звернень громадян, надання консультацій громадянам за допомогою, зокрема, мережі Skype, телефонної "гарячої лінії".

З метою забезпечення додержання конституційних прав і свобод громадян України, які проживають на тимчасово окупованій території – в Автономній Республіці Крим та місті Севастополі – або переселилися з тимчасово окупованої території і перебувають в інших регіонах України, співробітниками служби звернень здійснювалася взаємодія з центральними та місцевими органами виконавчої влади, іншими державними органами, органами місцевого самоврядування.

Так, протягом I кварталу 2021 року до Представництва надійшло 1666 звернень громадян відповідно до Закону України "Про звернення громадян" та 4 запити на публічну інформацію відповідно до Закону України "Про доступ до публічної інформації".

Зокрема, Постійним Представником Президента України в Автономній Республіці Крим у звітному періоді проведено особистий прийом з двома громадянами.

Особистий прийом проведено за встановленим у Представництві на період встановлення на території України карантину або обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19), Порядком, який передбачає прийом громадян у режимі онлайн.

Кількість надходження звернень до Представництва протягом I кварталу 2021 року у порівнянні з відповідним періодом минулого року значно більша, (більше ніж у два рази).

Порівняльна таблиця надходження звернень громадян

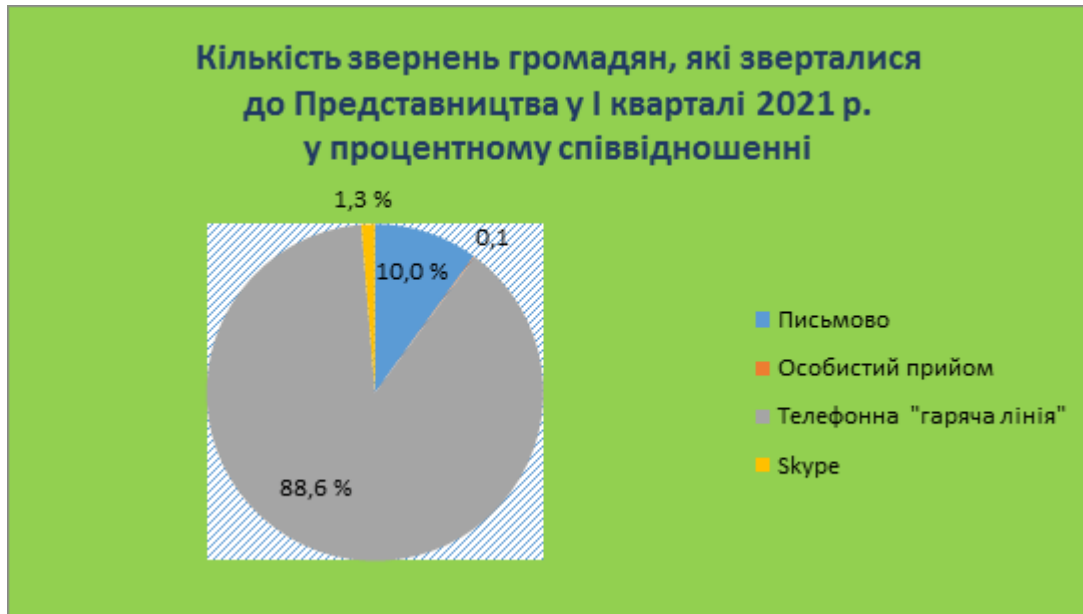
№ з/п	Звернення, що надійшли до Представництва	Кількість звернень, отриманих Представництвом	
		I квартал 2020 р.	I квартал 2021 р.
1	Письмово	103	166
2	На особистому прийомі громадян керівництвом Представництва у режимі онлайн	26	2
3	Телефонна "гаряча лінія"	566	1476
4	Через мережу Skype	18	22
	Всього	713	1666

Найбільше громадян зверталися до Представництва за допомогою телефонної "гарячої лінії". Так, 88 % громадян отримали протягом звітного періоду консультації та правову допомогу, скориставшись телефонною "гарячою лінією" Представництва.

Питання, що порушують у своїх зверненнях громадяни, розглядаються своєчасно, ті, що не потребують додаткового вивчення, вирішуються негайно.

Категорії громадян, які звертались до Представництва у I кварталі 2021 р.

Категорія заявників	Письмові звернення	Особистий прийом	Телефонна "гаряча лінія"	Мережа Skype	Всього
Жителі ТОТ АРК та м. Севастополя	21	1	20	8	50
Жителі підконтрольної Уряду України території	99	1	853	6	959
Внутрішньо переміщені особи	4		23	2	29
Особи без громадянства					
Іноземці	9		4		13
Ув'язнені	2				2
Не встановлено	31		576	6	613
Всього	166	2	1476	22	1666

Протягом звітної періоду у зверненнях до Представництва порушувалися, зокрема, питання щодо:

- оформлення паспорта громадянина України та паспорта громадянина України для виїзду за кордон;
- вклеювання фото до паспорта громадянина України у зв'язку з досягненням 45-річного віку;
- реєстрації місця проживання жителів ТОТ АРК та м. Севастополя на підконтрольній Уряду України території;
- оформлення та поновлення довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи;
- житлових та майнових питань жителів ТОТ АРК та м. Севастополя і внутрішньо переміщених осіб;
- пенсійного забезпечення жителів ТОТ АРК та м. Севастополя і внутрішньо переміщених осіб;
- встановлення факту, що має юридичне значення;
- отримання освіти на підконтрольній Уряду України території, зокрема, вступу до закладів вищої освіти, розташованих на підконтрольній Уряду України території через освітній центр "Крим – Україна";
- переміщення валютних цінностей через адміністративну межу з ТОТ АРК та м. Севастополь;
- порядку перетину адміністративної межі з ТОТ АРК та м. Севастополя;
- дострокового припинення самоізоляції після перетину, зокрема, пунктів пропуску в'їзду/виїзду з тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя;

- некоректної роботи електронного сервісу "Вдома", встановленого для проходження самоізоляції.

Запити на публічну інформацію

Протягом I кварталу 2021 року до Представництва надійшло 4 запити на публічну інформацію відповідно до Закону України "Про доступ до публічної інформації".

За формою подання запити надходили:

- електронною поштою – 3;
- засобами поштового зв'язку – 1.

За категорією запитувачів усі запити надійшли від фізичних осіб.

Запити на публічну інформацію розглянуто посадовими особами Представництва, відповіді запитувачам надано у встановлені законом терміни.

4. Стан справ на ТОТ АР Крим та м. Севастополя

4.1. Діяльність окупаційних органів влади Російської Федерації на ТОТ АР Крим та м. Севастополя

Протягом звітнього періоду проведеними Представництвом моніторингами, виявлено такі повідомлення про діяльність окупаційної адміністрації в тимчасово окупованому Криму з загальних питань:

- Т.зв. "влада Сімферополя" обіцяє за кошти уряду Москви протягом 2021-2022 років облаштувати в місті десятку громадських територій.

Громадські території Сімферополя планують упорядковувати, за угодою між урядом Москви й так званим "урядом Криму", в рамках проєкту "Формування комфортного міського середовища". Цього року півострову на ці цілі виділили понад два мільярди рублів;

- У так званих "голів держекспертизи" Росії схвалили проєктно-кошторисну документацію по будівництву повітряних ліній напругою 110 кВт на південно-східному узбережжі Кримського півострова. Як повідомила так звана "пресслужба Голодержекспертизи", документи були представлені повторно й отримали позитивний висновок;

- Російський уряд продовжив так звану програму з розвитку Криму та Севастополя до 2025 року і збільшив обсяг її фінансування з федерального бюджету РФ на 112,5 млрд руб. Одним з пріоритетів програми названо забезпечення захопленого півострова прісною водою. Обсяг загального фінансування програми з федерального бюджету Росії та інших джерел збільшений до 1,374 трлн;

- На пошук нових родовищ підземних вод буде виділено Криму понад 660 млн руб., а Севастополю - понад 270 млн руб., про це йдеться в розпорядженні, розміщеному на сайті уряду РФ;

- На будівництво об'єктів за федеральною цільовою програмою розвитку півострова та іншими програмами у 2021 році Крим витратить 45 млрд руб;

- З резервного фонду російського Уряду виділені майже 9 мільярдів рублів для стримування ціни на хліб в тимчасово окупованому Севастополі;

- Прем'єр-міністр Росії Михайло Мішустін стверджує, що російський уряд виділив Криму 10,5 млрд рублів на розвиток дорожньої мережі. За його словами це дозволить довести до ладу понад 330 км доріг, а завдання "керівників" - організувати повністю і в строк заплановані роботи з будівництва, реконструкції та ремонту доріг;

- Москва має намір сприймати участь будь-яких країн в саміті "Кримська платформа", запланованому на 23 серпня, як посягання на територіальну цілісність Росії. Москва розцінює озвучену Києвом стратегію деокупації Криму як "неприпустиму загрозу агресії проти двох регіонів Росії". Крім того, МЗС Росії застеріг "гарячі голови" в Києві від спроб реалізувати на Донбасі силовий сценарій;

- Т.зв. "глава "Української громади Криму" Анастасія Гридчина заявила 17 березня на неформальному засіданні Ради Безпеки ООН по Криму по "формулою Арріа", що закритість Кримського півострова для громадян України та міжнародних моніторингових місій є частиною політики України. Крим готовий прийняти представників будь-яких міжнародних контрольних механізмів в галузі прав людини на території півострова;

- Президент Росії обговорить з т.зв. "керівниками профільних відомств" і т.зв. "владою Севастополя" можливість відкриття філії МДЦ "Артек" - дитячого центру "Корсунь" - на території археологічного музею-заповідника "Херсонес Таврійський";

- Т.зв. "указ" президента РФ Володимира Путіна про заборону іноземним громадянам володіти землею на більшій частині Криму набрав чинності. Станом на квітень 2020 понад 11 тис. ділянок, які підпадають під його дію, належать українцям. Обмеження накладаються на володіння землею в 19 т.зв. "муніципалітетів Криму". Серед них - Євпаторія, Керч, Ялта, Судак. Заборона на володіння іноземцями землі також поширюється на 12 т.зв. "муніципалітетів Севастополя".

Російська Федерація продовжує здійснювати політично вмотивовані переслідування громадян України в Автономній Республіці Крим та м. Севастополі. Зокрема протягом I кварталу 2021 року проведеними моніторингами виявлено 114 фактів щодо дії у політично вмотивованих справах, найважливіші яких:

Південний окружний військовий суд в Ростові-на-Дону (Росія) 12 січня ухвалив рішення про ув'язнення кримських татар за обвинуваченнями у "здійсненні терористичної діяльності" та участі в організації "Хізб ут-Тахрір". Жителів Білогірського району тимчасово окупованого Криму затримали 10 червня 2019 року. Російські судді засудили до позбавлення волі кримських татар **Енвера та Різу Омерових** – на 18 та 13 років відповідно. **Айдера Джаппарова** ув'язнили на 17 років з відбуванням покарання у колонії суворого режиму. Згідно з вироком суду, перші два роки ув'язнені будуть утримуватися у тюрмі;

Південний окружний військовий суд російського Ростова-на-Дону продовжив арешт фігурантів сімферопольської "справи Хізб ут-Тахрір" **Джемілю Гафарову, Сервету Газієву, Аліму Карімову, Сейрану Муртазі та Ерфану Османову** на пів року, їх етакують з сімферопольського СІЗО в Росію. Кримському татарину з інвалідністю Джемілю Гафарову відмовили в переведенні під домашній арешт. Суд виніс рішення про їх етапування із СІЗО-1 Сімферополя в місто Ростов-на-Дону;

Засуджених у красногвардійській "справі Хізб-ут-Тахрір" **Рустема Емірусейнова, Ескендера Абдулганієва та Арсена Абхаїрова** етапували з Ростовського СІЗО до Новочеркаська, де, за їхніми словами, "нелюдські умови утримання";

14.01.2021 п'ятьох кримських татар, фігурантів другої сімферопольської "справи Хізб ут-Тахрір" етапували з Криму в Ростову-на-Дону в Росії. Це **Бекіров Акім, Сейтабдієв Сейтвелі, Сейтхалілов Рустем, Сулейманов Ескендер і Яник Асан**;

В селі Кормове Первомайського району Криму в будинку цивільної дружини арештованого кримчанина **Івана Яцкіна** Гульнари Кадирової пройшов обшук російських силовиків.

Обшук у ялтинської активістки **Людвіки Пападопулу**, що пройшов 4 лютого, проводили в рамках кримінальної справи про "наклеп в ЗМІ або в інтернеті" (стаття 128.1 частина 2 Кримінального кодексу Росії). В рамках тієї ж кримінальної справи поліція намагалася обшукати місце проживання в Москві російського громадського активіста, модератора групи "Дошка ганьби чиновників Криму" в фейсбуці та глави організації "Чистий берег. Крим" **Володимира Гарначука**;

Апеляційний військовий суд Ростова-на-Дону в Росії залишив під арештом п'ятьох фігурантів другого сімферопольського "справи Хізб ут-Тахрір" - **Ремзі Бекірова, Шабана Умерова, Різу Ізетова, Раїма Айвазова, і Фархода Базарова**. Таким чином, вони залишаються під арештом до 16 червня 2021 року;

В тимчасово окупованому Криму в ніч на 17 лютого співробітники Федеральної служби безпеки Росії прийшли з обшуками в будинки кримських татар. Про це повідомив голова Меджлісу кримськотатарського народу Рефат Чубаров. Він повідомив, що обшуки почалися о 4 ранку. На завершення обшуків співробітники ФСБ РФ затримали **Ернеста Ібрагімова, Абдулборія Махамадемінова, Ленура Сейдаметова, Олега Федорова, Яшара Шіхаметова, Азамата Еюпова, Тимура Ялкабова**.

Незабаром **Абдулборій Махамадемінов** був звільнений, а всім іншим затриманим рішеннями т.зв. "судів" було обрано запобіжний захід у вигляді арешту на 2 місяці з утриманням в СІЗО.

Всім заарештованим висунуто обвинувачення за статтею 205.5 КК РФ "Організація діяльності терористичної організації і участь в діяльності такої організації";

Так званий "Київський райсуд" Сімферополя відправив під домашній арешт **Ніну (Латіфу) Малахову**, підозрювану в сприянні терористичній організації за ч. 4 ст. 205.1 Кримінального кодексу РФ. Малахова з чоловіком збирали на свою картку кошти на благодійність. Її чоловіка **Рузіля Яппарова** т.зв. "суд" відправив на два місяці в СІЗО;

У російському Ростові-на-Дону Південний окружний військовий суд визнав винним у зберіганні вибухівки і підготовці до теракту проукраїнського активіста з Криму **Олега Приходька** та засудив до 5 років позбавлення волі в колонії суворого режиму та штрафу 110 тис. рублів (\$1,5 тис.);

4 березня, в ході чергового судового засідання так званого "міського суду Армянська" у кримінальній справі стосовно лідера кримських татар **Мустафи Джемілева** були досліджені матеріали справи, пов'язані з пред'явленими йому звинуваченнями в недбалому зберіганні зброї та придбання боєприпасів. У ході засідання з'ясувалося, що Джемілеву продовжено заборону на в'їзд до Криму до 2034 року. До цього часу 77-річний правозахисник не зможе в'їхати в рідний Крим. На черговому засіданні 18 березня були досліджені фото- і відеодокази, які продемонстрували розбіжності зі словами свідків, повідомив адвокат Мустафи Джемілева Микола Полозов;

11 березня в Ялті відбулася чергова серія обшуків у 9 будинках **Свідків Єгови**. Чотирьох людей затримали для допиту, одного з них т.зв. "силовики" відвезли до Сімферополя;

Т.зв. "співробітники ФСБ" 10 березня на акції до дня народження Тараса Шевченка в Сімферополі затримали **Владислава Єсипенко**. У т.зв. "Центрі громадських зв'язків ФСБ Росії" розповіли, що затримали Владислава Єсипенка за збір інформації "в інтересах спецслужб України". "Федеральною службою безпеки під час проведених оперативно-розшукових заходів викрито і припинено розвідувально-підривну діяльність в інтересах українських спецслужб громадянина Росії Єсипенка В.Л." – йдеться у повідомленні на сайті т.зв. "ФСБ Росії". Його звинуватили в шпигунстві на користь спецслужб України. 23 березня в т.зв. "Верховному суді Криму" відбулося засідання з розгляду скарги захисту Владислава Єсипенко на взяття українця під варту. Однак на засідання т.зв. "суду" самого Владислава Єсипенко не доставили, сказавши, що він знаходиться на слідчих діях. За результатами т.зв. "засідання", адвокатів, які за договором з родичами захищають українця, допустили до справи. Також з'ясувалося що його два дні катували електрикою. Надягали на голову щось, підключали струм і поступово збільшували, коли він зникав. Таким чином у нього отримали перші свідчення, які потім ще й записали в інтерв'ю на Крим24;

Митрополит Сімферопольський і Кримський Православної Церкви України Климент отримав чергову вимогу від т.зв. "Управління Федеральної служби приставів по Республіці Крим по м. Євпаторії" щодо негайного демонтажу храму парафії в ім'я Пречистого образу Божої Матері "Неопалима Купина";

У т.зв. "Гагарінському районному суді Севастополя" закінчилося судове слідство у кримінальній справі стосовно **Віктора Сташевського**, якого звинувачують в організації діяльності релігійної спільноти "Свідків Єгови". У дебатах представник державного звинувачення заявив, що Сташевського необхідно позбавити волі на 7 років;

Т.зв. "суд" в Криму 23 березня засудив до 6 років ув'язнення в колонії суворого режиму з обмеженням свободи на 1 рік **Меджита Аблямітова**, якого звинувачували в участі в "українському нацбатальйоні";

До координатора "Кримської солідарності" і громадського захисника **Мустафи Сейдалієва** приїхали т.зв. "співробітники поліції" разом з понятими для складання адміністративного протоколу за статтею 20.6.1 КпАП РФ (Невиконання правил поведінки при надзвичайній ситуації або загрози її виникнення). Пізніше т.зв. "Кіровський районний суд" визнав його винним у скоєнні правопорушення за статтею 20.6.1 КпАП РФ;

Т.зв. "Севастопольський міський суд" засудив до 12 років колонії 66-річну громадянку РФ **Галину Довгопол**, за "державну зраду". Нібито вона за завданням Головного управління розвідки Міноборони України збирала відомості про окремих авіаційний полк Чорноморського флоту;

В мечеть "Юхари Джамі" в Алушті прийшли так звані "працівники муфтіяту, ФСБ, Центру боротьби з екстремізмом і прокуратури". Т.зв. "співробітники правоохоронних органів" вилучили 3 книги. Руслану Емірвалієву вручили повістку з вимогою з'явитися з 29.03.2021 року по 02.04.2021 рік в т.зв. "прокуратуру міста Алушта".

Російська Федерація продовжує розвивати власні збройні сили та проводити військові навчання на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя та в акваторії Чорного моря. Так протягом I кварталу 2021 року проведеним Представництвом моніторингом виявлені 25 повідомлень про випадки військової активності окупаційних військ:

- Під тимчасово окупованим Севастополем дивізіони берегових протикорабельних ракетних комплексів "Бастіон" Чорноморського флоту РФ вийшли на бойові навчання. Сторожовий корабель Чорноморського флоту РФ "Питливий" вийшов в Чорне море з метою проведення низки корабельних тренувань (тренування з екстреного приготування корабля до бою та походу; відпрацювання завдання по веденню умовного морського бою одиничним кораблем; тренування екіпажу з протимінної та протиповітряної оборони тощо), а також виконання ролі умовного противника в навчаннях з протикорабельними комплексами "Бал" і "Бастіон";

- На одному з полігонів бойової підготовки в Криму пройшли навчально-бойові стрільби танкових і мотострілецьких підрозділів Чорноморського флоту Росії. Основні напрямки підготовки: взаємодія танкових та піхотних з'єднань; знищення рухомих мішеней на дистанціях 100-1000 м, відпрацювання завдань у денний та нічний час та за різних погодних умов тощо. Загалом до навчань було залучено понад 500 військовослужбовців і близько 10 танків Т-72Б3;

- Російський протикорабельних ракетний комплекс "Бастіон" в рамках навчань здійснив марш в позиційний район на території Криму. Бойові розрахунки прибули в призначений район, провели розгортання комплексів до бойового застосування і виконали підготовку до умовної стрільби. Відповідно до плану бойової підготовки військовослужбовці дивізіону БПКРК "Бастіон" (береговий протикорабельний ракетний комплекс) в польових умовах відпрацювали комплекс завдань за призначенням. Зазначалося, що наступним етапом польового виходу дивізіону БПКРК "Бастіон" стане проведення спільного навчання з екіпажем одного з фрегатів Чорноморського флоту;

- Патрульний корабель, який увійде до складу Чорноморського флоту Російської Федерації, спустили на воду в тимчасово окупованій Керчі 29 січня.

Корабель проекту 22160 "Сергій Котов" будували на підприємстві "Затока" в тимчасово окупованому Криму. Водозаміщення корабля складає 1,7 тонни. На ньому встановляють озброєння і засоби радіоелектронної боротьби. Патрульні кораблі такого проекту призначаються для роботи у територіальних водах. У складі Чорноморського флоту Росії вже є на озброєнні три патрульні кораблі такого проекту;

- Мінометними розрахунками підрозділів армійського корпусу Чорноморського флоту проведено тактичне навчання з виходом на полігон бойової підготовки, розташований на території Криму.

В рамках польового виходу військовослужбовці відпрацювали точність виконання вогневих завдань з мінометів, швидкісну стрільбу з автоматів АК-74 і вдосконалювали навички ураження мішеней, розташованих на дистанціях від 800 до 1500 метрів. Крім стрільб, мінометні розрахунки виконали нормативи з підготовки знарядь до ведення обстрілу, виявлення цілей і коригування вогню. Після виконання стрільб відпрацювали дії по переміщенню мінометних розрахунків по пересічній місцевості з подоланням різних природних перешкод.

Точність ураження цілей контролювалася з повітря за допомогою розрахунку комплексу з безпілотним літальним апаратом "Орлан" зі складу морської авіації та протиповітряної оборони Чорноморського флоту. Всього у навчаннях задіяно понад 50 військовослужбовців та близько 10 одиниць техніки;

- Пройшли військові навчання Чорноморського флоту РФ. На навчаннях був відпрацьований "сирійський сценарій", коли повстанці запускали БПЛА групами для прориву системи ППО авіабази "Хмеймім". Згідно із задумом, умовний противник атакував позиції ЗРК С-400 "Тріумф" за допомогою безпілотників. Розрахунками зенітного ракетно-гарматного комплексу "Панцир-С1" вдалося виявити, ідентифікувати та знищити повітряні цілі з безпечної відстані. Військові успішно здали нормативи з відбиття повітряної атаки засобами повітряного нападу;

- На міжвидовому полігоні "Опук" в тимчасово окупованому Криму проходив табірний збір військовослужбовців зі складу підрозділів ракетних військ і артилерії Чорноморського флоту РФ. У зборі було задіяно понад 50 одиниць військової та спеціальної техніки, в тому числі реактивні системи залпового вогню (РСЗВ) "Град", 120-мм гаубиці Д-30, 120-мм самохідні артилерійські установки 2С9 "Нона-С", а також міномети "Сани" і "Піднос" та близько 500 військовослужбовців;

- РФ в окупованому Криму відпрацювала знищення танків "умовного противника". В навчаннях брали участь бронетанкові частини Чорноморського флоту, тренування відбувались на полігоні "Ангарський". Військовослужбовці танкових підрозділів 22-го армійського корпусу Чорноморського флоту Російської

Федерації в окупованому Криму провели навчальні стрільби. Мета тренувань – знищення бронетехніки "умовного противника". Екіпажі танків відпрацювали дії при завантаженні снарядів, висування на вогневий рубіж зі зміною позицій, та стрільбу по рухомих цілях, що імітували бронетехніку умовного противника. Також, як заявило Міноборони РФ, два літаки-ракетоносії Ту-22М3 зі складу військово-повітряних сил Росії виконали політ над акваторією Чорного моря. Маршрут російських бомбардувальників був прокладений над нейтральними водами, політ тривав понад п'ять годин. При цьому супровід російських Ту-22М3 виконували винищувачі та засоби протиповітряної оборони Південного військового округу РФ;

- Для спостереження за акваторією Чорного і Середземного морів в тимчасово окупованому Криму буде побудована радіолокаційна станція "Воронеж". В кінці грудня 2020 року було завершено випробування системи СПРН в цілому і командного пункту зокрема;

- На Чорноморському флоті пройшли льотні тактичні навчання багатофункціональних винищувачів, фронтових бомбардувальників і транспортних літаків. Екіпажі виконали патрулювання акваторії Чорного моря, атаку на аеродром і "вихід з-під удару", повітряні бої.

Вночі група винищувачів здійснила патрулювання акваторії Чорного моря. Льотчики виявили надводні кораблі умовного противника і провели серію електронних пусків ракет по цілях. У ролі умовного противника виступили кораблі 41-ї бригади ракетних кораблів і катерів ЧФ РФ.

Наступного дня активна фаза навчань пройшла в Сакському районі (тимчасово окупована територія АР Крим). Військовий аеродромом морської авіації в селищі Новофедорівка був атакований штурмовиками Су-25 армій ВПС і ППО.

- Один з літаків-спостерігачів Російської Федерації Ту-214ОН виконав 4 березня з військового аеродрому під Таганрогом спостережно-розвідувальний політ вздовж узбережжя Краснодарського краю та Криму. Його головною метою стала перевірка маскуваності та захищеності розташованих там військових об'єктів, частин та з'єднань, включно Севастопольську та Новоросійську військово-морські бази;

- На кримському полігоні Опук в східній частині півострова проходило командно-штабне навчання з гвардійськими десантно-штурмовим Кавказьким козачим полком із Ставрополя і артилерійським полком з Анапи Новоросійським гвардійським десантно-штурмовим гірським з'єднанням.

Всього в навчанні було задіяно понад 2000 військовослужбовців та 500 одиниць бойової та спеціальної техніки, сім літаків Іл-76МД

військово-транспортної авіації, а також літаки і вертольоти штурмової і армійської авіації.

Парашутно-десантні та артилерійські підрозділи здійснили марш на аеродром, де завантажили бойові машини в літаки військово-транспортної авіації для подальшого десантування на полігон. Десантування здійснили понад 350 військових. Крім того, в навчаннях було задіяно чотири транспортно-бойових вертольоти Мі-8АМТШ, танки Т-72Б3, БМД-2К-АУ, 120-міліметрові самохідно-артилерійські знаряддя 2С9 "Нона-С" і 122-міліметрові гаубиці Д-30.

Відпрацьовувалась висадка самохідного-артилерійського дивізіону десантно-штурмового полку з великих десантних кораблів Чорноморського флоту на необладнане морське узбережжя;

- На полігоні Опук в т.зв. "Республіці Крим" проходило тактичне навчання з гвардійським зенітним ракетним полком Новоросійського гвардійського десантно-штурмового гірського з'єднання. Підрозділи полку були перекинуті з Новоросійська на Кримський півострів залізничним транспортом.

В ході навчання зенітно-ракетний полк здійснив прикриття військових частин і підрозділів з'єднання, десантування та ведення бойових дій із захоплення аеродрому, здійснення маневру і заволодіння призначеним кордоном, а також забезпеченні висадки головних сил з'єднання. Крім того, будуть відпрацьовані питання організації бойових дій з прикриття підрозділів з'єднання в ході оборони ділянки морського узбережжя і виходу в район відновлення боєздатності, з проведенням етапу бойової стрільби із зенітно-ракетних комплексів "Стріла-10" і переносних зенітно-ракетних комплексів "Верба".

Всього в навчаннях було задіяно понад 500 військовослужбовців і близько 40 одиниць бойової та спеціальної техніки гвардійського зенітного ракетного полку Новоросійського гвардійського десантно-штурмового гірського з'єднання;

- Літаки об'єднання ВПС і ППО Південного військового округу спільно з морською авіацією Чорноморського флоту виконували завдання під час навчань в небі над Чорним морем. Про це повідомили в пресслужбі Південного військового округу.

Льотний склад винищувачів і бомбардувальників Су-27СМ, Су-30СМ, Су-24М і Су-34 в ході планових льотних тактичних навчань виконав ракетні пуски і бомбометання по морських цілях, екіпажі здатність виконання польотів в складних метеоумовах, а також польотів на гранично низькій висоті над водною поверхнею;

- В ході двосторонніх ротних тактичних навчань на полігоні Ангарський в т.зв. "Республіці Крим" військовослужбовці мотострілкових підрозділів спільно з танкістами, артилеристами і розвідниками вчилися вести оборонні і наступальні дії в гірничо-лісистій місцевості.

На початковому етапі навчання особовий склад здійснив марш на штатній техніці до місця проведення практичних дій.

В ході висунення в заданий район військовослужбовці відпрацювали дії по відбиттю повітряних ударів і нападів диверсійно-розвідувальних груп умовного противника.

В ході активної фази навчання, використовуючи дорозвідку цілей за допомогою безпілотних літальних апаратів, військовослужбовці на бронетранспортерах БТР-80 блокували умовного противника, після чого танкові підрозділи на Т-72Б3 знищили його вогнем з гармат.

Для наближення обставин на вченні до бойової на полігонах були обладнані навчальні мінні поля, загородження і перешкоди.

Всього в навчаннях взяло участь близько 500 військовослужбовців і було задіяно понад 100 одиниць військової техніки. Для ведення розвідки з повітря і відеофіксації практичних дій військ були задіяні розрахунки безпілотних літальних апаратів "Орлан-10";

- Міністр оборони РФ Сергій Шойгу розповів, що в поточному році планується розгорнути третій десантно-штурмовий полк в Пскові, а 76 десантно-штурмову бригаду переформувати в 56 десантно-штурмовий полк з пунктом постійної дислокації в Феодосії. Про це він повідомив 25 березня, на засіданні колегії.

- На Чорноморському флоті пройшли спільні ракетні стрільби екіпажів малих протичовнових кораблів "Суздалець" і "Касимов" і бойового розрахунку берегового ракетного комплексу шахтного базування "Скала". В ході планового двостороннього навчання загін кораблів відпрацьовував дії по відбиттю зенітними засобами ракетного удару умовного противника.

- У пункті базування кораблів т.зв. "Кримської військово-морської бази" Чорноморського флоту проведено навчання з боротьби за живучість, метою якого стало вдосконалення навичок екіпажів в підтримці боєздатності кораблів в аварійних ситуаціях.

В ході навчання військовослужбовці відпрацювали алгоритм дій по локалізації та гасінню пожежі в корабельних приміщеннях, а також з ліквідації пробоїн в корпусі корабля та усунення надходження забортної води;

- Екіпажі дизель-електричних підводних човнів Чорноморського флоту "Колпіно" і "Великий Новгород" провели практичні торпедні стрільби з підводного положення в акваторії Чорного моря. Про це повідомили у відділі інформаційного забезпечення ЧФ;

- У пункті базування дивізії надводних кораблів Чорноморського флоту в Севастополі пройшли планові тренування з протиповітряної оборони.

Екіпаж ракетного крейсера "Москва" знищив невпізнані цілі, що прямували до пункту базування кораблів. Групу ворожих безпілотних літальних апаратів виявили розрахунки ППО флагмана "Москва".

Військовослужбовці відпрацювали практичні дії при повітряній загрозі, супроводили невпізнані цілі і знищили їх на безпечній відстані. Як розповіли в пресслужбі Чорноморського флоту, корабельна зброя в ході тренувань не застосовувалося, безпілотники противника були ліквідовані умовно;

- Льотчики морської авіації та ППО Чорноморського флоту провели навчання з пошуку підводного човна умовного супротивника в акваторії Чорного моря. Про це повідомили у відділі інформаційного забезпечення ЧФ.

"В ході першого етапу навчань літаки розкрили надводну обстановку в призначеному районі. Отримані дані були передані екіпажам вертольотів.

На другому етапі протичовнові Ка-27ПЛ і Ка-27М застосували гідроакустичні станції, здатні виявляти і визначати координати різних підводних цілей", - йдеться в повідомленні.

У навчаннях були задіяні екіпажі літаків Ан-26 і Бе-12 та вертольотів Ка-27ПЛ і Ка-27М зі складу Морської авіації ЧФ, які піднялися в небо з одного з аеродромів на Кримському півострові.

4.2. Прийняття окупаційною владою нормативних актів, які прямо або опосередковано впливають на ТОТ АР Крим та м. Севастополя

Зокрема протягом I кварталу 2021 року проведеними Представництвом моніторингами виявлено 81 повідомлення за тематикою:

Основні кадрові питання:

- заступник керівника апарату т.зв. "уряду Криму" Андрій Анохін призначений на посаду т.зв. "голови Комітету з питань протидії корупції Криму";

- Сергій Донець призначений т.зв. "міністром ЖКГ Криму";

- заступником т.зв. "глави адміністрації міста Сімферополя" призначено Олександра Зінченко;

- Сергій Садаклієв призначений т.зв. "міністром надзвичайних ситуацій";

- т.зв. "голова адміністрації Сімферополя" Олена Проценко заявила про відставку;

- т.зв. "голову Державного комітету Криму у справах міжнаціональних відносин" Альберта Кангієва звільнили "за власним бажанням";

- т.зв. "голова Севастополя" Михайло Развожаєв призначив в.о. свого заступника Миколу Гордюшина, він очолить т.зв. "Департамент архітектури та містобудування", а також т.зв. "Севнаслідіє", що займається питаннями, безпосередньо пов'язаними з містобудівною діяльністю, "захистом" пам'яток;

- у Севастополі т.зв. "головне управління культури" перетворено в департамент. Його очолить Ірина Василівна Романець;

- колишній заступник прокурора м. Керч Артур Фрундін (знаходиться в списку розшукуваних головним управлінням СБУ в АР Крим за підозрою в державній зраді) призначений т.зв. “начальником управління ЖКГ м. Керч”;

- т.зв. “головою Держкомітету у справах міжнаціональних відносин Криму” призначено Айдера Тіпшу;

- т.зв. “радою директорів АТ "Суднобудівний завод імені Б.Є. Бутоми" м. Керч призначено на посаду генерального директора Олега Гончарова;

- Павло Буцай переобраний на посаду т.зв. “омбудсмена в Севастополі”;

- т.зв. ”голова Республіки Крим” Сергій Аксьонов звільнив Олександра Спиридонова з посади т.зв. “голови держкомітету по державній реєстрації і кадастру”;

- посаду т.зв. “заступника міністра промислової політики Республіки Крим” зайняв колишній віцепрем'єр уряду Карачаєво-Черкесії Енвер Арпатли.

Також т.зв. “владою Криму” було прийнято такі рішення:

- визначено єдиного виконавця другої черги "ремонтно-реставраційних робіт" Ханської мечеті в Бахчисараї. Ним стало товариство з обмеженою відповідальністю СК "Строй Мир Реконструкція". Ціна контракту - 77344920 рублів;

- т.зв. “голова Криму” Сергій Аксьонов 1 березня на засіданні так званого “оперативного штабу з проблем водопостачання Криму” наголосив, що гарантувати стабільне водопостачання на півострові можна тільки, побудувавши опріснювач морської води;

- ведеться підготовка до подачі позову до України через шкоду, заподіяну півострову т.зв. “водною блокадою”, повідомив т. зв. “спікер Держради Криму” Володимир Константинов. Також назвав тих, кого вважає винними у водній блокаді півострова, серед них Рефат Чубаров і Мустафа Джемільєв;

- передано частину землі мусульманського кладовища "Абдал" розташованому поруч християнському цвинтарю. Про це повідомив кримськотатарський активіст Наріман Джелял, який опублікував в соціальних мережах відео нового паркану кладовища;

- надано згоду на продаж суден, що знаходяться на балансі т.зв. “Державного унітарного підприємства РК "Кримські морські порти"”. На торги буде виставлено 21 судно.

4.3. Ситуація щодо захворювання на COVID-19 на ТОТ АР Крим та м. Севастополя за I квартал 2021 року

За повідомленнями представників окупаційних органів влади на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя складається

наступна ситуація з поширенням коронавірусу SARS-Cov-2 (станом на 31 березня 2021 року):

Автономна Республіка Крим:

- з початку пандемії зареєстровано 37633 випадків зараження COVID-19, за I квартал 2021 року - 12106;
- за весь період одужали 35253 осіб, за I квартал 2021 року - 14947;
- з початку пандемії в Криму померли 1069 осіб з COVID-19, за I квартал 2021 року - 542;

м. Севастополь:

- з початку пандемії зареєстровано 13228 випадків зараження COVID-19, за I квартал 2021 року - 6378;
- за весь період одужали 12210 осіб, за I квартал 2021 року - 5765;
- з початку пандемії померли 562 осіб з COVID-19, за I квартал 2021 року - 322;

Крім того, протягом I кварталу 2021 року в засобах масової інформації з'являлись такі повідомлення в контексті поширення коронавірусу SARS-Cov-2:

Т.зв. “влада Криму” в протягом першого кварталу вакцинувала своєю вакциною від коронавірусу “Спутник V” близько 80 тисяч жителів;

Севастопольським "бюджетникам" пригрозили негативними наслідками відмов робити щеплення від COVID-19 після прибуття партії російських вакцин, заявив т.зв. "головний позаштатний епідеміолог" окупованого Севастополя Сергій Грига;

Т.зв. “влада Криму” планує щепити від коронавірусу співробітників готелів і санаторіїв. На першому етапі пройдуть вакцинацію 4,6 тис. осіб, повідомляє так звана "пресслужба Мінкурортів Криму";

У т. зв. “медичних установах” Криму не вистачає вакцини від Covid-19, крім того, не всі охочі вакцинуватися можуть записатися на процедуру через портал “держпослуг”.

Т.зв. “віцепрем'єр - міністр праці і соціального захисту республіки” Олена Романовська повідомила, що найближчим часом очікує значного збільшення постачання вакцини від COVID-19, що дозволить наростити темпи вакцинації населення;

У Криму продовжили режим підвищеної готовності. Згідно з указом т.зв. ”голови Криму” Сергія Аксьонова він буде діяти до 1 травня.

4.4. Суспільні процеси на ТОТ АР Крим та м. Севастополя

Протягом I кварталу 2021 року проведеними моніторингами виявлено 94 повідомлення про процеси у підконтрольних окупаційній владі економічних структурах та структурах гуманітарного спрямування, найважливіші з яких:

Компанія "Мостотрест", що належить російському мільярдерові Аркадію Ротенбергу, отримала контракт вартістю 204 млн рублів (близько \$2,78 млн) на обслуговування т.зв. "Керченського моста". Компанія проводитиме огляд і утримання підмостової, навколостовової зони та берегових укріплень. Також у рамках контракту передбачається проведення водолазного обстеження підводної частини опор і пальової основи. Договір розрахований на пів року – з 1 січня по 30 червня 2021 року. "Мостотрест" був єдиним учасником тендеру.

Т.зв. "влада" тимчасово окупованої Автономної Республіки Крим продала кримську виноробню "Коктебель", а також нерухомість і виноградники підприємства за 110 мільйонів рублів або 1,43 млн доларів США. Виноробню придбав ТОВ "Завод марочних вин "Коктебель", який раніше орендував зазначене майно. Разом з виноробнею було продано 73 будівлі підприємства і його права на оренду землі.

Філія московського ТОВ "Титанові інвестиції" в Армянську (хімзавод - "Кримський титан") у 2021 році планує збільшити виробництво сірчаної кислоти на 23% в порівнянні з 2020 роком, до 482 тис. тонн. Виробництво іншого основного продукту заводу в Армянську - сірчаної кислоти - збільшиться у 2021 на чверть, з 392 тис. тонн до 490 тис. тонн; Також завершилися скорочення персоналу на заводі. Кількість скорочених зменшилася до 215 осіб. Про це повідомив т.зв. "міністр промислової політики Криму" Олександр Трянов.

Захоплений окупантами український "Суднобудівний завод "Залив" "реорганізовано" в формі приєднання до власника статутного капіталу цього підприємства - АТ "Суднобудівний завод імені Б.Є. Бутоми" (Керч), говориться в матеріалах системи "СПАРК-Інтерфакс". Відповідні зміни внесені 17 лютого.

Незаконні розкопки могильника Кіль-Дере проводила експедиція Інституту археології Російської академії наук. Виявила понад тисячу артефактів. Серед них – червонолаковий посуд кінця I – початку II століття нашої ери, глечики II-III століття нашої ери, скляні місткості – бальзамарії, які в Керчі називали "слізниці" (їх наповнювали ефірними оліями та використовували при похованні), монети, кінську упряж тощо. Знахідки по завершенні експедиції передадуть у музей, який саме, не уточнюють.

У цьому році заплановано капремонт і реставрацію на 55 об'єктах сфери культури та культурної спадщини Криму. Ремонт проведуть в 41 установі культури та мистецтв, а ремонтно-реставраційні роботи по збереженню пройдуть на 14

об'єктах культурної спадщини федерального і регіонального значення. На 42 об'єктах планується завершити роботи у 2021 році.

Двохсотлітній Фороський парк з десятками реліктових червонокнижних дерев нищиться забудовою. За офіційною версією це відбувається для будівництва дитячого табору "Ак-Барс".

У Криму вибухнув скандал через ініціативу фірми "Моноліт Груп" почати розробку діабазового кар'єру біля курортної Алушти. "Проект" ставить хрест на залишках курортного статусу Алушти, передбачає знищення великої площі гірського лісу та позбавляє місцеве населення доступу до залишків гірської води.

В адміністрації президента РФ підтвердили, що благоустрій на території музею-заповідника "Херсонес Таврійський", яке проводить фонд "Моя історія", ведеться з порушеннями та рекомендували створити в Севастополі т.зв. "науково-громадську раду" для контролю за подальшою діяльністю на даному об'єкті культурної спадщини.

Проект будівництва і реконструкції підземної споруди в т. зв. "міжнародному дитячому центрі "Артек"" отримав позитивний висновок т.зв. "Головдержекспертизи".

Окупаційна "влада" та псевдогромадські організації Криму продовжують проводити мілітаризаційну пропаганду серед молодого покоління півострова. В соціальних мережах кримчани протягом кварталу масово публікували фото з різних кримських міст, де мілітаризацію кримських дітей здійснюють системно;

Т.зв. "голова" "Держкомітету молодіжної політики Криму" Сергій Селімов заявив, що понад 10000 юнармійців вступили до лав так званих "патріотичних організацій", кількість кадетських класів на півострові збільшилася до 112;

В тимчасово окупованому Криму, попри наявність трьох офіційних мов (російської, української та кримськотатарської), у школах вивчають тільки одну - російську. Для учнів 9-х класів скасовано проведення іспитів з української мови та літератури для школярів. Серед іспитів на вибір, виявилися два обов'язкових: російська мова та математика, а також два предмети за вибором.

Російська транспортна компанія "Гранд Сервіс Експрес" повідомила про запуск в кінці травня поїздів по маршруту Сімферополь - Мурманськ і у зворотному напрямку, а також про запуск поїзду по маршруту Москва - Феодосія та у зворотному напрямку. Поїзд № 164/163 курсуватиме раз в три дні в період з 30 квітня по 9 травня і з 24 травня по 30 вересня;

З аеропорту Татарстану в Сімферополь з 3 червня відкриваються субсидовані авіарейси. Прямі регулярні рейси між аеропортами Сімферополя і Ухти запуснуть до початку курортного сезону. Вони будуть виконуватися з 30 травня по 24 жовтня, повідомила 12 березня т.зв. “пресслужба кримського авіавузла”.

Т.зв. “міжнародний аеропорт Сімферополь” відновив прямі рейси до Самари і Челябінська. Польоти за цими напрямками триватимуть до кінця жовтня;

Перші цивільні рейси т.зв. “аеропорт "Севастополь - Бельбек" повинен буде прийняти в травні 2022 року. Зараз там завершується будівництво командно-диспетчерського пункту. Він забезпечить злагоджену і зручну спільну роботу всіх відомств.

Ситуація з водопостачанням на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим

З аналізу публічних повідомлень представники окупаційної адміністрації Російської Федерації в тимчасово окупованому Криму не можуть повною мірою знайти розв'язання проблеми водопостачання населення Криму. Протягом I кварталу 2021 року зафіксовано 51 повідомлення, найважливіші з яких:

Станом на кінець I кварталу 2021 року, спустошеними до стану "мертвий об'єм" залишилися Сімферопольське і Загірське водосховища. Близькі до цієї позначки – Балановське і Тайганське водосховища. Низький обсяг води зберігається в Ізобільненському водосховищі, що подає воду в Алушту.

У Білогірському районі Криму селище Зуя і село Кримська Роза відчують гострий дефіцит води через обміління місцевого Баланівського водосховища. У зв'язку з цим т.зв. “влада” вирішила розконсервувати дві місцеві свердловини.

Інкерманський кар'єр майже висох. Менше ніж за місяць викачали всю воду для російських військових баз у Севастополі. В середньому з озера качали близько 5000 м³ води на добу. Спеціально для цих цілей гілку водогону спорудили у максимально стислі терміни.

Завдяки опадам і альтернативним джерелам водосховище, що постачає Севастополь, поповнилося до 16 млн кубометрів, що становить чверть від проектного об'єму.

Жителі тимчасово окупованого РФ Сімферополя масово скаржилися на неприємний запах води, що тече з кранів у їхніх квартирах. Після перевірки виявилось, що у воді підвищений вміст аміаку. Як зазначив "директор" підконтрольного РФ підприємства "Вода Криму" Володимир Баженов, наявність аміаку в початкових водах пов'язано з низькими горизонтами та зменшенням запасів води в місцевому водосховищі.

Т.зв. "влада Алушти" шукає підземні джерела, які ще не використовуються для водопостачання міста. Це питання обговорювалося на засіданні так званої "Громадської ради Алушти". За заявами представників окупаційної адміністрації опрацьовуються паспорти всіх каптажів і тих джерел, які зараз не використовуються повною мірою.

Т.зв. "глава Криму" Сергій Аксьонов, прокоментував ситуацію з наповнюваністю водосховищ на півострові: "Розраховуємо на гіршу ситуацію, поки що оптимістичних сценаріїв немає. Думка синоптиків неоднозначна: ніхто не може з точністю сказати, що буде. Тому у нас розрахунок, що нинішня ситуація з дефіцитом води не зміниться або навіть навпаки - зміниться в гірший бік. З цього виходимо. Потрібно продовжувати розробку підземних джерел водопостачання, а не чекати можливих опадів".

У двох регіонах тимчасово окупованого півострова Крим ввели погодинний графік водопостачання, щоб заощадити воду в водосховищах. Зокрема, режимна подача води вводиться в Алуштинському регіоні, в Ялті та південнобережних селищах.

Запустили в Криму новий Бештерек-Зуйський водозабір, який дасть додатково Сімферополю 22 тис. куб. м води на добу.

Т.зв. "заступник міністра курортів і туризму республіки" Юлія Мартиненко повідомила, що кримські готелі для безперервного забезпечення водою своїх постояльців встановлюють власні опріснювальні установки.

Також виявлені повідомлення про стан водойм на ТОТ АР Крим:

- обміліло озеро Панагія в селі Зеленогір'я;
- обміліло і перебуває на межі зникнення Озеро Бугаз в околиці Судака;
- пересохла річка Сарису, що протікала через місто Білогірськ. Русло річки повністю висохло, в ньому не залишилося навіть залишкової води.

В тимчасово окупованому Криму пропонують скидати в озеро Сиваш розсіл від опріснювальних станцій, будівництво яких обіцяє т.зв. "російська влада". Зокрема, така пропозиція пролунала від вчених з т.зв. "кримського університету імені Вернадського". Якщо подібний проєкт буде втілений в життя, то це може завдати непоправної шкоди водойму.

5. Робота Представництва та інших державних органів влади України з питань деокупації та реінтеграції ТОТ АР Крим та м. Севастополя

У I кварталі 2021 року Представництвом здійснювались такі основні заходи з питань реінтеграції та деокупації Автономної Республіки Крим:

5.1. Щодо морекористування в Азово-Чорноморському регіоні

Протягом I кварталу 2021 р. продовжувала відстежуватися ситуація із затримками проходу торговельних суден ПС та БО ФСБ РФ у Керченській протоці до українських портів Бердянськ та Маріуполь. Проблема залишається невирішеною.

З одного боку, з метою запобігання раптовому блокуванню РФ судноплавства у напрямку портів України в Азовському морі у випадку ескалації обстановки у Керченській протоці, у превентивних цілях пропонується заздалегідь розробити заходи для можливості переорієнтування вантажних потоків з портів Бердянськ та Маріуполь на інші порти України, а також посилювати патрулювання Військ берегової охорони та нарощувати потенціал Військово-морських сил ЗСУ загалом. За доцільне також вважається проведення спільних заходів з бойової підготовки з партнерами з НАТО у Чорноморському регіоні. З іншого боку, доцільною є планова та поетапна диверсифікація економіки міст Бердянськ та Маріуполь.

Зберігається загроза поширення “повзучої окупації” й на Чорноморський регіон.

Загалом, з березня спостерігається ескалація військово-політичної напруги в Азово-Чорноморському регіоні у зв'язку з проведенням РФ заходів з бойової підготовки. Зокрема, прослідковується перекидання одиниць озброєння та військової техніки т.зв. “Керченським мостом” та морським шляхом на ТОТ АРК та м. Севастополя з території РФ. Протягом березня спостерігалася активність корабельно-катерного складу ЧФ РФ та НАТО в Чорноморському регіоні.

5.2. Щодо екологічної ситуації на ТОТ України в Криму та прилеглих районах Херсонської області

Представництвом систематично вживаються заходи моніторингу ситуації щодо екологічної безпеки у районах наближених до ТОТ в АРК, зокрема, до заводу "Кримський Титан" (ЗАТ "Кримський Титан", ПрАТ "Юкрейніан Кемікал Продактс", код ЄДРПОУ 32785994).

Відповідно до інформації, яка міститься в оперативних офіційних звітах ПДРУ ДПСУ, періодичні вимірювання у районах КПВВ перевищень не виявили: показники в нормі, шкідливих речовин в повітрі не зафіксовано.

Разом з тим, з відкритих джерел інформації відстежувалися відомості щодо наявності проблем у технологічному циклі виробництва на ЗАТ “Кримський титан”, а також щодо скорочення штату працівників на підприємстві.

Також з відкритих джерел інформації отримано дані щодо встановлення ФСБ РФ спеціальних веж високочастотного радіовипромінювання поблизу населених пунктів Рисове, Волошине та м. Армянськ. Відповідні вежі використовуються окупаційною адміністрацією та ФСБ РФ з метою подавлення радіочастотних сигналів у радіусі 30-40 км. Відповідно, негативне опромінення

може розповсюджуватися не лише на ТОТ, а й на прилеглі райони Херсонської області.

Представництвом підготовлено інформаційно-аналітичну довідку щодо ситуації з незаконною забудовою природно-заповідного фонду на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим та м. Севастополь.

Відповідні матеріали направлено на адресу Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України, Головного управління Служби безпеки України в Автономній Республіці Крим з метою їх опрацювання та взяття до відома фактів, викладених у наданих матеріалах.

Крім того, згадана довідка надана Міністерству з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України для опрацювання та розгляду можливого подання пропозицій щодо застосування Радою національної безпеки і оборони України спеціальних обмежувальних заходів (санкцій) стосовно згаданих у довідці фізичних та юридичних осіб.

З метою надання правової оцінки інформації щодо незаконної забудови окупаційними органами влади Фороського парку та іншим фактам, викладеним у довідці, відповідну інформацію надіслано прокуратурі Автономної Республіки Крим та м. Севастополя.

5.3. Щодо ситуації в районах наближених до ТОТ України в Криму

Представництвом систематично відслідковувалася ситуація щодо умов перетину адміністративної межі між Херсонською областю та тимчасово окупованою територією Автономної Республіки Крим.

КПВВ на адміністративній межі з ТОТ АРК працюють у звичайному штатному режимі. З обмежень наразі діє лише вимога встановлення додатку "Дія" для проходження самоізоляції.

Також Уряд України 5 січня 2021 року дозволив припинення самоізоляції/обсервації осіб, які прибувають з ТОТ на материкову частину території України, після отримання негативного результату тестування на COVID-19 методом ПЛР або експрес-тесту на визначення антигена коронавірусу, який проведено після перетину адмінмежі на КПВВ. На КПВВ облаштовані відповідні спеціальні місця для проведення тестування. Разом з тим, не забезпечено стабільне перебування медичного персоналу на КПВВ. Також кількість розхідних матеріалів для проведення тестування на КПВВ є недостатньою. Неврегульованим залишається питання видачі на КПВВ документації, яка підтверджує негативний результат тестування.

Залишаються невирішеними наступні проблемні питання:

а) забезпечення доступу до мережі Інтернет за допомогою використання "Wi-Fi" на КПВВ "Каланчак" з метою створення умов для встановлення громадянами України додатку "Вдома" при перетині адмінмежі (проблема є

наслідком хакерської атаки з боку держави-окупанта та потребує технологічного і юридичного вирішення);

б) налагодження сталого механізму тестування на COVID-19 осіб, які перетинають адмінмежу, безпосередньо у сервісних зонах КПВВ.

Крім того, за результатами звернення Представництва листом за № 1858/01-09-20 від 29 грудня 2020 року до ХОДА стосовно плану ремонту автомобільних доріг загального користування державного значення на 2021 рік встановлено, що при плануванні робіт буде враховано пропозиції щодо внесення ділянок доріг М-17, М-18, Т-22-02 та Р-47 до проєкту плану робіт на 2021 рік. Відповідні автошляхи є важливими з точки зору сполучення КПВВ на адміністративній межі з м. Херсоном та іншими населеними пунктами стратегічного значення, розташованими на материковій частині території України.

Також Представництвом підготовлено інформаційно-аналітичну довідку щодо ситуації з ремонтом автомобільних доріг, що сполучають КПВВ "Каланчак" та "Чонгар" з найближчими населеними пунктами та обласним центром Херсонської області М-17, М-18, Е-97, Е-105 та Т-22-02.

17 лютого 2021 року відбулася робоча зустріч Постійного Представника Президента України в Автономній Республіці Крим Антона Кориневича з Начальником Управління Північно-Кримського каналу Сергієм Шевченком, а також було здійснено ознайомчий виїзд на ряд ключових об'єктів Північно-Кримського каналу.

Під час робочої зустрічі обома сторонами було наголошено на неможливості відновлення постачання водних ресурсів руслом Північно-Кримського каналу на тимчасово окуповану територію Автономної Республіки Крим до моменту деокупації Кримського півострова.

Крім того, було обговорено ряд проблемних питань, вирішення яких є важливим для забезпечення стабільного функціонування Північно-Кримського каналу на території Херсонської області.

5.4. Щодо забезпечення прав людини та громадянина на ТОТ України в Криму

Представництвом розроблено пропозиції щодо проведення форуму з питань поширення COVID-19 на тимчасово окупованих територіях. Зокрема, щодо потенційних можливостей громадян України, які проживають на тимчасово окупованих територіях, безплатно вакцинуватися від COVID-19 на підконтрольній уряду України території, зокрема, безпосередньо на КПВВ.

Україна засуджує вакцинування жителів ТОТ вакциною російського виробництва "Супутник-V". Зокрема, занепокоєння викликають дії Російської Федерації щодо примусової вакцинації громадян України, що проживають на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя,

зокрема працівників бюджетної сфери, неякісними вакцинальними речовинами, які не пройшли належних процедур сертифікації згідно з міжнародними стандартами.

Для комплексного розв'язання проблеми надання можливості вакцинування жителів ТОТ на підконтрольній Уряду України території, необхідним є вдосконалення чинної профільної нормативно-правової бази, а також врахування реальних можливостей для її практичної реалізації на місцях, вдосконалення застосунку "Дія".

Доцільним вбачається закріплення опорних лікарень, розташованих поблизу адміністративної межі та лінії розмежування (у районних та обласних центрах та містах, що виконують функції обласних центрів). Відповідні лікарні мають бути достатньою мірою укомплектовані як медичним персоналом, так і засобами вакцинування й особистого захисту, з врахуванням потенційного звернення до них громадян України з ТОТ за послугами з вакцинації, а також мати відповідні умови для збереження вакцини. Разом з тим, за доцільне також вбачається паралельне збереження для громадян України з ТОТ права вибору місця для проходження вакцинування.

Найбільш оптимальним механізмом практичного вирішення проблеми вакцинування жителів тимчасово окупованих територій вбачається доручення Віце-прем'єр міністра - Міністра з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій на уповноважені ЦОВВ (Мінреінтеграції, МОЗ, Мінцифри, Держслужбу спеціального зв'язку та захисту інформації, МВС) та відповідні обласні державні адміністрації, із залученням ППУ розробити та затвердити механізм вдосконалення й оптимізації процедурності вакцинації громадян України - жителів ТОТ, а також виробити алгоритм дій його практичної реалізації на місцях. За потреби можливе проведення відповідних міжвідомчих нарад.

5.5. Щодо ситуації з телерадіомовленням на ТОТ та у прилеглих районах Херсонської області

З огляду на те, що у випадку повного припинення роботи аналогових передавачів на Півдні України і, відповідно, відсутності в ефірі сигналу українських телеканалів, покращаться умови прийому сигналу від передавачів з тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя, що сприятиме поширенню негативного інформаційного впливу на населення прилеглих до тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя районів Херсонської області, Представництво у грудні 2020 року звернулося до Прем'єр-міністра України та Віцепрем'єр-міністра України – Міністра з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України з проханням сприяти прийняттю відповідного проєкту постанови Кабінету Міністрів України "Про внесення зміни до плану використання радіочастотного

ресурсу України", що дозволить після 31 грудня 2020 року продовжити період використання аналогового стандарту телебачення у зоні проведення Операції об'єднаних сил та на територіях, що межують з РФ і тимчасово окупованими територіями.

Адміністрацією Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України було розроблено, а Мінцифри - подано на розгляд Уряду проект постанови КМУ "Деякі питання використання радіочастотного ресурсу України". Даний проект було схвалено на засідання Уряду 16 грудня 2020 р.

Відповідно до постанови КМУ "Деякі питання використання радіочастотного ресурсу України" від 16.12.2020 № 1263 було продовжено використання радіотехнологій, передбаченою позицією 38 "Аналогове телевізійне мовлення" розділу I Плану використання радіочастотного ресурсу України, затвердженого постановою КМУ від 09.06.2006 № 815, для визначених Національною радою з питань телебачення і радіомовлення каналів мовлення, що межують з РФ та ТОТ на період до відновлення суверенітету та територіальної цілісності України.

5.6. Щодо захисту економічних активів на ТОТ АР Крим та м. Севастополь

Представництвом протягом I кварталу проаналізовано ситуацію та підготовлено аналітичну довідку щодо незаконного привласнення майна державного підприємства "Радгосп-завод "Коктебель" на ТОТ АР Крим та м. Севастополь.

Державне підприємство "Радгосп-завод "Коктебель" відповідно до постанови Верховної Ради Автономної Республіки Крим "Про склад майна, що належить Автономній Республіці Крим" від 15 березня 2000 року № 982-2/2000, перебувало у власності Автономної Республіки Крим.

Відповідно до договору оренди № 1127 від 26 липня 2001 року, цілісний майновий комплекс Державного підприємства "Радгосп – завод "Коктебель" було передано в оренду ЗАТ "Завод марочних вин та коньяків "Коктебель".

20 жовтня 2009 року між ЗАТ "Завод марочних вин та коньяків "Коктебель" та ТОВ "КД "Коктебель" було укладено договір відступлення права вимоги. Таким чином, ТОВ "КД "Коктебель" отримало право користування частиною майнового комплексу Державного підприємства "Радгосп-завод "Коктебель".

З 2 березня 2012 року ЗАТ "Завод марочних вин та коньяків "Коктебель" перебуває в стані припинення у зв'язку з банкрутством. Позов про визнання ЗАТ банкрутом було подано ТОВ "КД "Коктебель".

З початком тимчасової окупації Автономної Республіки Крим та м. Севастополя ТОВ "КД "Коктебель" було перереєстроване відповідно до окупаційного законодавства РФ на ООО "КД Коктебель". Ймовірно, договір

оренди було розірвано, оскільки з 2014 року майно Державного підприємства "Радгосп-завод "Коктебель" було незаконно передано в оренду ООО "Завод марочних вин Коктебель" строком до 21 квітня 2064 року.

З відкритих джерел інформації Представництву стало відомо про незаконне проведення окупаційною адміністрацією Російської Федерації

26 січня 2021 року аукціону на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя, за результатами якого було незаконно продано майно Державного підприємства "Радгосп-завод "Коктебель". Переможцем аукціону визначено ООО "Завод марочних вин Коктебель".

Представництвом 29 січня 2021 року на адресу прокуратури Автономної Республіки Крим та м. Севастополя направлено лист (вих. № 70/01-09-21) та матеріали щодо незаконного проведення на тимчасово окупованій території України Автономній Республіці Крим та м. Севастополя аукціону, за результатами якого незаконно продано майно ДП "Радгосп-завод "Коктебель".

Прокуратурою Автономної Республіки Крим та м. Севастополя листом від 09 лютого 2021 року (вих. № 10-161вих-21) проінформовано Представництво, що отримані матеріали долучено до кримінального провадження та викладені факти досліджуються у ході досудового розслідування даного кримінального правопорушення.

За інформацією, наданою Представництву Регіональним відділенням Фонду державного майна в Херсонській області, Автономній Республіці Крим та м. Севастополі (лист від 18 лютого 2021 року № 08-03-00471), у процесі реорганізації Регіонального відділення у 2015 році Регіональне відділення Фонду державного майна України в Автономній Республіці Крим та м. Севастополі, що ліквідувалось, не передало жодних документів, залишивши їх у місці свого розташування, а саме у м. Севастополі.

За даними електронної бази даних "Етап-Оренда", договір оренди ЦМК ДП "Радгосп-завод "Коктебель" був укладений 26 липня 2001 року між Фондом Державного майна України та Закритим акціонерним товариством "Завод марочних вин і коньяків "Коктебель" № 1127/1288К. Термін дії цього Договору до 28 липня 2021 року.

У подальшому Орендодавцем за вищевказаним договором виступав Фонд майна Автономної Республіки Крим, а потім – Регіональне відділення Фонду державного майна в Автономній Республіці Крим та м. Севастополі.

Станом на сьогодні Орендар державного майна ЦМК ДП "Радгосп-завод "Коктебель" до Регіонального відділення не звертався, зміни до договору оренди не вносились. Заборгованість з орендної плати на 01 лютого 2021 року складає 32 805 539,56 грн.

Представництвом також зібрано інформацію щодо незаконного привласнення пам'яток архітектури місцевого значення на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим "Вілла "Мрія" та "Вілла "Ксенія", та надіслано прокуратурі АР Крим та м. Севастополя для перевірки.

Представництвом отримано лист Регіонального відділення Фонду державного майна в Херсонській області, Автономній Республіці Крим та м. Севастополі (далі – Регіональне відділення) від 22 лютого 2021 року за № 18-09-00507. У листі йдеться про те, що після реорганізації Регіонального відділення Фонду державного майна України по Херсонській області шляхом приєднання до нього Регіонального відділення та Представництва Фонду державного майна України в Автономній Республіці Крим та м. Севастополі, Регіональне відділення отримало, зокрема, повноваження щодо здійснення політики у сфері управління, приватизації та оренди майна, що знаходиться на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя і належить до державної власності.

Регіональним відділенням, зокрема, здійснювалися заходи щодо державної реєстрації права державної власності на державне майно в особі Фонду державного майна України на підставі рішень господарських судів, яке перебувало у користуванні Закритого акціонерного товариства лікувально-оздоровчих закладів профспілок України "Укрпрофоздоровниця".

Відповідно до 9-х судових рішень зареєстровано право власності за державою в особі Фонду державного майна України на 125 об'єктів нерухомого майна.

Разом з тим, по ряду судових рішень Регіональному відділенню було відмовлено державним реєстратором у реєстрації права державної власності.

Підставами для відмови у державній реєстрації права власності, зокрема, є:

- неможливість встановити з наданих документів набуття, зміну чи припинення права власності та права на об'єкти, що зазначені в рішенні суду, які виникли на підставі інших документів, відмінних від тих, що визнаються недійсними в поданому рішенні суду;

- відсутність відомостей про технічні характеристики відповідного об'єкта та не подання технічного паспорту на такий об'єкт, а також відсутність у резолютивній частині рішення суду, яке було подано для державної реєстрації права власності, визнання права власності за заявником, та витребування з незаконного володіння.

Проте надати державному реєстратору технічні паспорти на ряд об'єктів, розташованих на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя, є неможливим у зв'язку з їх відсутністю у Регіонального

управління та відсутністю доступу до об'єктів через збройну агресію Російської Федерації (далі – РФ) проти України.

Зважаючи на необхідність захисту економічних активів, контроль над якими було втрачено внаслідок тимчасової окупації Автономної Республіки Крим та м. Севастополя у ході збройної агресії РФ, Представництво звернулося до Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України та Міністерства юстиції України з проханням розглянути пропоновані Регіональним відділенням зміни та доповнення до "Порядку державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень", затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 грудня 2015 року № 1127 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 23 серпня 2016 року № 553), або вжити інших заходів щодо можливих шляхів вирішення проблеми.

Також проведено нараду з представниками Фонду державного майна України щодо проблемних питань, що стосуються майна, розташованого на ТОТ АРК та м. Севастополя.

5.7. Щодо захисту культурних цінностей та археологічної спадщини на АР Крим та м. Севастополя

Оновлено інформаційно-аналітичну довідку щодо ситуації з культурними цінностями та археологічною спадщиною на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя.

Представництвом підготовлено пропозиції щодо вирішення ряду проблемних питань у сфері охорони та захисту культурної та археологічної спадщини на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя. Відповідні пропозиції надіслано Міністерству культури та інформаційної політики України з проханням організації міжвідомчої робочої зустрічі.

Найважливіші пропозиції Представництва:

- Розробка/доопрацювання та нормативно-правове затвердження порядків і методик оцінки вартості культурних цінностей, незаконно вивезених з тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя на територію РФ й інших країн, та шкоди, нанесеної історичним пам'яткам внаслідок непрофесійних реставраційних робіт, проведення яких було незаконно санкціоноване окупаційною владою РФ;

- Розробка плану дій щодо захисту культурних й історичних пам'яток на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя, а також щодо протидії проведенню несанкціонованих археологічних розкопок на тимчасово окупованій території та незаконному вивезенню артефактів і музейних експонатів на територію РФ (в рамках напрацювання, затвердження та

реалізації Державної стратегії деокупації та реінтеграції тимчасово окупованої території України в Автономній Республіці Крим та м. Севастополі);

- Спрощення механізму внесення об'єктів культурної спадщини, розташованих на тимчасово окупованих територіях України, до Державного реєстру нерухомих пам'яток України або створення окремого реєстру нерухомих пам'яток України, розташованих на тимчасово окупованих територіях України. Розробка та затвердження відповідних змін до чинної нормативно-правової бази. Поступове переведення Державного реєстру нерухомих пам'яток України на електронну основу;

- Напрацювання пропозицій щодо внесення змін до Законів України "Про охорону культурної спадщини", "Про охорону археологічної спадщини" та ряду підзаконних нормативно-правових актів, які враховуватимуть наявність збройного конфлікту та наявність стану тимчасової окупації окремих територій в контексті потреби охорони та збереження об'єктів культурної та археологічної спадщини на тимчасово окупованих територіях (наприклад, напрацювання окремих відповідних розділів або статей у профільних нормативно-правових актах, які регламентуватимуть ряд питань обліку, охорони та збереження об'єктів культурної та археологічної спадщини на тимчасово окупованих територіях протягом періоду їх тимчасової окупації);

- Врахування проблеми збереження культурної та археологічної спадщини на тимчасово окупованих територіях України під час розробки правових стратегій щодо подання відповідних позовів до національних і міжнародних судових інституцій;

- Розмежування функцій та повноважень щодо охорони та збереження культурної й археологічної спадщини на тимчасово окупованих територіях України між Міністерством культури та інформаційної політики України і Міністерством реінтеграції тимчасово окупованих територій України;

- Створення електронного інформаційного ресурсу, присвяченого культурній спадщині і культурним цінностям тимчасово окупованих територій України, зокрема передбачення розробки відповідної інтерактивної мапи.

Також на запит Офісу Президента України Представництвом підготовлено перелік визначних пам'яток архітектури ТОТ АРК та м. Севастополя (у рамках підготовки до святкування 30-ї річниці Незалежності України).

Крім того, Представництвом отримано відповіді від Міністерства культури та інформаційної політики України та прокуратури Автономної Республіки Крим та м. Севастополя щодо результатів опрацювання відповідних матеріалів.

За повідомленням прокуратури Автономної Республіки Крим та м. Севастополя від 25 січня 2021 року № 10-56 вих.-21 прокуратурою здійснюється процесуальне керівництво досудовим розслідуванням кримінального провадження

за ознаками кримінальних правопорушень, передбачених ч. 1,3 ст. 298, ст. 341, ч. 2 ст. 201, ч. 1 ст. 438 КК України.

Досудовим розслідуванням встановлено, що представники окупаційної влади на території Автономної Республіки Крим надають дозволи на проведення незаконних археологічних розкопок на території Криму, також сприяють незаконному вивезенню музейних предметів з території Автономної Республіки Крим до Російської Федерації.

Надані Представництвом матеріали містять інформацію, що перевіряється в рамках вказаного кримінального провадження, їх долучено до кримінального провадження та викладені в них факти досліджуються в ході досудового розслідування даного кримінального провадження.

Наразі найбільш оптимальним способом вироблення механізмів захисту об'єктів культурної та археологічної спадщини на ТОТ вбачається взаємодія органів влади у створеній міжвідомчій робочій групі з розробки, узгодження та виконання спільних заходів щодо попередження, виявлення та запобігання кримінальних правопорушень проти культурних цінностей (відповідна робоча група створена на базі прокуратури автономії).

5.8. Щодо запровадження спеціальних обмежувальних заходів (санкцій) щодо окремих фізичних та юридичних осіб

Представництвом проведено моніторинг відкритих джерел та офіційних вебсторінок органів державної влади США з метою отримання додаткової інформації про факти порушень, вчинених окремими фізичними та юридичними особами щодо яких застосовано санкції США, відповідно до Закону України "Про санкції". За результатом моніторингу Представництвом виявлено інформацію щодо окремих фізичних та юридичних осіб, що може слугувати підставою для застосування санкцій відповідно до статті 3 Закону України "Про санкції". У зв'язку з цим, а також з метою забезпечення комплексного економічного, дипломатичного та іншого міжнародного тиску на державу-агресора, зазначені пропозиції надіслані Міністерству з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України та СБУ для опрацювання та подання щодо застосування спеціальних обмежувальних заходів.

Також Представництвом на адресу Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України направлено інформаційно-аналітичну довідку щодо ситуації з незаконною забудовою природно-заповідного фонду на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим та м. Севастополь для опрацювання та розгляду можливості подання пропозицій щодо застосування Радою національної безпеки і оборони України спеціальних обмежувальних заходів (санкцій) стосовно згаданих у довідці фізичних та юридичних осіб.

5.9. Підготовка до заходів, присвячених Дню спротиву окупації АР Крим та м. Севастополя (26 лютого)

У рамках заходів до Дня спротиву окупації Автономної Республіки Крим та міста Севастополя забезпечено:

- підготовку матеріалів для створення відеоматеріалу щодо 7-ї річниці тимчасової окупації АР Крим та м. Севастополя для Офісу Президента України;
- підготовлено перелік важливих подій лютого-травня 2014 року в контексті тимчасової окупації АР Крим та м. Севастополя для проведення інформаційної кампанії у соцмережах;
- підготовлено орієнтовні теми для обговорення тимчасової окупації АР Крим та м. Севастополя на телевізійних каналах;
- підготовлено тези для телемарафону 26 лютого 2021 року.

5.10. Щодо співпраці з органами державної влади, громадськими об'єднаннями та іншими

У березні спільно з прокуратурою АР Крим та м. Севастополя організовано та проведено зустріч з громадськими організаціями з метою налагодження ефективної співпраці у сфері державної політики з деокупації та реінтеграції АР Крим та м. Севастополя, започаткування серії постійних зустрічей представників органів державної влади та громадянського суспільства з метою вирішення актуальних проблем державної політики у відповідних сферах.

5.11. Робота з проєктами нормативно-правових актів, що стосуються реінтеграції та деокупації ТОТ АР Крим та м. Севастополя

Представництвом взято участь у розробці відкритої частини проєкту Державної стратегії деокупації та реінтеграції тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та м. Севастополь. Відповідні пропозиції надано Раді національної безпеки і оборони України. Наразі Представництвом розпочато роботу над розробкою пропозицій до плану заходів з реалізації Стратегії деокупації та реінтеграції тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя.

Також Представництвом підготовлено проєкт змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Порядку в'їзду на тимчасово окуповану територію України та виїзду з неї щодо забезпечення можливості виїзду з тимчасово окупованої території громадян України, що мешкають на тимчасово окупованій території, не через контрольні пункти в'їзду-виїзду, а через державний кордон із території іншої держави у виключних випадках зумовлених закриттям або обмеженістю роботи контрольних пунктів в'їзду-виїзду підконтрольних окупаційним адміністраціям та представлено на нараді в Мінреінтеграції.

26 лютого 2021 року Президентом України підписано Указ № 78/2021 “Про окремі заходи, спрямовані на деокупацію та реінтеграцію тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя”, проект якого було підготовлено за безпосередньої участі Представництва.

Представництвом надано пропозиції до проекту Закону України "Про державну політику перехідного періоду", розробленого Міністерством з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України. Наразі робота над вдосконаленням проекту акту триває далі у відповідній міжвідомчій робочій групі.

Представництвом надано пропозиції та зауваження до проекту розпорядження Кабінету Міністрів України "Про схвалення Концепції розвитку та популяризації кримськотатарської мови".

Розроблено пропозиції Представництва до проекту звернення ВРУ до Організації Об'єднаних Націй, Європейського Парламенту, Парламентської Асамблеї Ради Європи, Парламентської Асамблеї ОБСЄ, Парламентської Асамблеї НАТО, Парламентської Асамблеї ОЧЕС, урядів і парламентів держав світу щодо засудження тимчасової окупації Автономної Республіки Крим та міста Севастополь, порушень прав і свобод людини на тимчасово окупованих територіях та щодо звільнення політичних в'язнів - громадян України.

У контексті затвердженої Указом Президента України №94/2021 від 12 березня 2021 року Національної молодіжної стратегії до 2030 року Представництвом підготовлено та надано пропозиції Кабінету Міністрів України до проекту державної цільової соціальної програми "Молодь України" на 2021-2025 роки в контексті реінтеграції громадян України з числа молоді, які проживають на тимчасово окупованій території або перемістилися в інші регіони України.

Представництвом напрацьовано пропозиції до проекту Національного плану дій з охорони навколишнього природного середовища на 2021-2025 роки у контексті потреби захисту довкілля на ТОТ та прилеглих територіях.

Також Представництвом проведено компаративний аналіз положень Національної стратегії у сфері прав людини, затвердженої Указом Президента України від 24 березня 2021 року № 119, які стосуються реінтеграції та деокупації тимчасово окупованої території України Автономної Республіки Крим та м. Севастополя. Відповідна робота проведена з метою синхронізації положень різних документів стратегічного і планового характеру, що стосуються ТОТ АРК та м. Севастополя, і буде використана під час розробки пропозицій Представництва до плану реалізації Національної стратегії у сфері прав людини.

Крім того, Представництвом підготовлено пропозиції до рекомендацій ряду комітетських слухань Верховної Ради України: “Шляхи удосконалення законодавства про забезпечення прав внутрішньо переміщених осіб”; "Про

забезпечення стабільного українського мовлення на тимчасово окуповані та прикордонні території України"; "Державна морська політика: формування, напрями, розвиток".

6. Правова робота Представництва щодо ТОТ АР Крим та м. Севастополя

У I кварталі 2021 року Представництво проводило правову роботу за низкою напрямів:

6.1. Правова робота з питань захисту прав та законних інтересів громадян України, які проживають на ТОТ АР Крим та м. Севастополя та переселилися з ТОТ АР Крим та м. Севастополя і перебувають в інших регіонах України, а також з інших питань, що належать до компетенції Представництва

З метою внесення в установленому порядку пропозицій щодо підготовки проєктів законів та інших нормативно-правових актів, спрямованих на вирішення питань захисту прав та законних інтересів громадян України, які проживають ТОТ АР Крим або переселилися з ТОТ АР Крим і перебувають в інших регіонах України, Представництвом протягом першого кварталу 2021 р. проводилась наступна робота із напрацювання пропозицій змін (проєктів) до нормативно-правових актів:

- опрацьовано та підготовлено фінальний текст проєкту Указу Президента України "Про розвиток та популяризацію кримськотатарської мови", а також пакет супровідних документів для направлення його суб'єкту законодавчої ініціативи – Президенту України. Положення проєкту увійшли до Указу Президента України від 26 лютого 2021 року № 78/2021 "Про окремі заходи, спрямовані на деокупацію та реінтеграцію тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя";

- опрацьовано та підготовлено фінальний текст проєкту Розпорядження Президента України "Про деякі питання Представництва Президента України в Автономній Республіці Крим", а також пакет супровідних документів для направлення його суб'єкту законодавчої ініціативи – Президенту України;

- опрацьовано та підготовлено порівняльну таблицю із коментарями, зауваженнями та пропозиціями Представництва до законопроєктів: "Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо встановлення відповідальності за заперечення міжнародних злочинів, агресії Російської Федерації, злочинів, пов'язаних з окупацією Російською Федерацією частини території України, порушення окремими категоріями осіб заборон та обмежень щодо встановлення зв'язків і взаємодії з органами влади Російської Федерації, окупаційними адміністраціями, посилення відповідальності за кримінальні правопорушення

проти основ національної безпеки України, докільля і власності, вчинені на тимчасово окупованих територіях України" та "Про державну політику перехідного періоду";

- напрацьовано проєкт змін до актів Кабінету Міністрів України, зокрема до постанови Кабінету Міністрів України від 12 грудня 2018 р. № 1059 "Про утворення Міжвідомчої комісії з питань узагальнення правової позиції держави щодо відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації та підготовки консолідованої претензії України до Російської Федерації щодо реалізації її міжнародно-правової відповідальності за збройну агресію проти України", до проєкту постанови Кабінету Міністрів України "Деякі питання надання державної підтримки особам, що позбавлені або були позбавлені свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членам їх сімей" та до проєкту Положення про Комісію з питань осіб, зниклих безвісти за особливих обставин та надано пропозиції до його тексту;

- підготовлено низку звернень до Голови Комітету з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономній Республіці Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин, зокрема, щодо пропозицій Представництва при затвердженні Плану роботи Комітету на період п'ятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання та підтримки Представництвом проєкту Закону про внесення змін до деяких законів України щодо внесення відомостей про зареєстроване місце проживання громадян України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях, Автономній Республіці Крим та місті Севастополі, а також оформлення документів, що посвідчують особу та підтверджують громадянство України.

6.2. Правовий аналіз "нормативно-правових актів", незаконно створених окупаційних адміністрацій та органів влади Російської Федерації щодо ТОТ АР Крим та м. Севастополя

У першому кварталі 2021 р. т.зв. "державною радою республіки Крим" прийнято/опубліковано - 7 т.зв. "законів", т.зв. "радою міністрів республіки Крим" - 68 т.зв. "постанов" та "розпоряджень", т.зв. "главою республіки Крим" - 9 т.зв. "укази".

Увагу потрібно звернути на наступні акти:

Т.зв. "Указ Главы Республики Крым" від 14 січня 2021 р. № 7-У "О внесении изменений в Указ Главы Республики Крым от 17 марта 2020 года № 63-У", "Указ Главы Республики Крым" від 9 лютого 2021 р. № 32-У "О внесении изменений в Указ Главы Республики Крым от 17 марта 2020 года N 63-У", "Указ Главы Республики Крым" від 01 березня 2021 р. № 46-У "О внесении изменений в Указ Главы Республики Крым от 17 марта 2020 года № 63-У", "Указ Главы

Республіки Крим" від 15 березня 2021 р. № 64-У "О внесении изменений в Указ Главы Республики Крым от 17 марта 2020 года № 63-У", "Указ Главы Республики Крым" 16 березня 2021 № 67-У "О внесении изменений в Указ Главы Республики Крым от 17 марта 2020 года № 63-У" та "Указ Главы Республики Крым" від 31 березня 2021 р. № 74-У "О внесении изменений в Указ Главы Республики Крым от 17 марта 2020 года N 63-У" (мовою оригіналу).

Вказаними т.зв. "актами", в хронології: призупинено діяльність організацій і індивідуальних підприємців з надання місць для тимчасового проживання (хостели), а також по організації конференцій продовжено до 01 лютого 2021 р. До 01 лютого 2021 р. також продовжено заборону на надання послуг з проведення будь-яких заходів, які об'єднують людей єдиною метою (банкети, весілля, інші урочисті та корпоративні заходи, концерти та ін.), в тому числі на території готельних комплексів, СПА-готелів, санаторно-курортних установ і інших установ розміщення; на організацію і проведення святкових культурно-масових заходів на територіях громадських міських площ, будинків культури, театрів, цирків, торгово-розважальних і спортивних комплексів, а також в загальноосвітніх установах, закладах дошкільної та додаткової освіти та ін., за винятком організації таких заходів на території внутрішньогрупових осередків дошкільних освітніх організацій; на роботу у вихідні та святкові дні розважальних центрів та інших розважальних закладів, в тому числі дитячих, і ін. Потім уточнено, що проведення, поряд з публічними слуханнями, зборів або конференцій громадян здійснюється з дотриманням передбачених профілактичних і протиепідемічних заходів. Потім продовжено дію ряду обмежень, встановлених з метою запобігання поширенню нової коронавірусної інфекції (2019 nCoV) на території т.зв. "Республіки Крим". Так, до 01.04.2021 припинена діяльність організацій і індивідуальних підприємців з надання місць для тимчасового проживання (хостели). Потім уточнено перелік заходів, на проведення яких не поширюється заборона, введена на період дії режиму функціонування "Підвищена готовність". Зокрема, зазначено, що заборона на проведення масових заходів, в тому числі публічних, ділових, спортивних, культурних, розважальних, не поширюється на проведення заходів, присвячених так званим "Дню Загальнокримського референдуму 2014 року" і "Дню воз'єднання Криму з Росією", "Всеросійським мото клубом "Нічні вовки"" 18.03.2021 в м. Сімферополі на площі Леніна, а також заходів, що організовуються т.зв. "органами місцевого самоврядування муніципальних утворень в Республіці Крим", святкових мото-, автопробігів, урочистого огляду т.зв. "юнармійських" загонів і "кадетських класів Республіки Крим" в рамках реалізації т.зв. "громадського проєкту "Юнармія. Ми - діти Кримської весни"" 20.03.2021 з 10:00 до 16:00 на майданчиках т.зв. "ФГАОУ ВО "Кримський федеральний університет ім. В.І. Вернадського"". Потім уточнено, що

заборона на проведення масових заходів, в тому числі публічних, ділових, спортивних, культурних, розважальних, не поширюється на проведення 18.03.2021 р. в Сімферополі на площі Леніна святкового концерту, присвяченого т.зв. "Дню Загальнокримського референдуму 2014 року і Дню возз'єднання Криму з Росією". В наступному уточнено перелік заходів, на проведення яких не поширюється заборона, введена на період дії режиму функціонування "Підвищена готовність". Продовжено дію ряду обмежувальних заходів. Зокрема, заборона на роботу у вихідні та святкові дні розважальних центрів та інших розважальних закладів, в тому числі дитячих, продовжена до 01.05.2021.

Т.зв. "Закон Республики Крым" від 20 лютого 2021 р. № 162-ЗРК/2021 "О внесении изменений в Закон Республики Крым "О выборах депутатов Государственного Совета Республики Крым" (мовою оригіналу).

Вказаним "актом" передбачена можливість проведення голосування на виборах депутатів т.зв. "Державної Ради Республіки Крим":

- протягом декількох днів поспіль, але не більше трьох;
- поза приміщенням для голосування на територіях і в місцях, придатних до обладнання для цих цілей (на прибудинкових територіях, на територіях загального користування та в інших місцях);
- поштою, а також за допомогою дистанційного електронного голосування.

Поза приміщенням для голосування зможуть тепер проголосувати не тільки хворі та інваліди, а й здійснюють догляд за особами, в цьому потребують, а також не мають можливості прибути на виборчу дільницю з інших поважних причин. Заяву про надання такої можливості вони зможуть подати за допомогою т.зв. "Порталу держпослуг".

Дострокове голосування дозволено проводити для груп виборців, учасників референдуму, які проживають (перебувають) у населених пунктах та інших місцях, де відсутні приміщення для голосування і транспортне сполучення з якими ускладнене.

Скориговані правила збору і перевірки підписів виборців на підтримку висунення кандидатів. Т.зв. "виборчим комісіям" доручено підготувати зразки заповнення підписних листів.

З 20 березня 2021 року набув чинності указ Президента Росії від 20 березня 2020 р. №201 "О внесении изменений в перечень приграничных территорий, на которых иностранные граждане, лица без гражданства и иностранные юридические лица не могут обладать на праве собственности земельными участками, утвержденный Указом Президента Российской Федерации от 9 января 2011 г. № 26", яким розширено перелік територій, земельних ділянок, які не можуть бути у власності у "іноземців" і "іноземних юридичних осіб". До списку увійшло більшість районів тимчасово окупованої території Автономної

Республіки Крим та м. Севастополь, а також Керч, Ялта, Євпаторія та інші прибережні міста півострова. Заборона не поширюється на три райони ТОТ АР Крим – Первомайський, Красногвардійський і Білогірський, ці райони не межують з материковою частиною України і не мають виходу до Чорного моря. Аналогічним чином до переліку не увійшла Верхньосадовська сільська рада у Нахімовському районі Севастополя.

7. Інформаційно-комунікаційна робота Представництва

Представництвом постійно проводиться моніторинг та аналіз соціально-економічних і політичних процесів, які відбуваються на ТОТ АР Крим, діяльності органів державної влади України з питань деокупації та реінтеграції Криму, міжнародної ситуації навколо тимчасово окупованого Кримського півострова. Основою такого моніторингу є вебсайти державних органів влади в Україні, загальнодержавні та регіональні ЗМІ України, вебсайти окупаційних адміністрацій та т. зв. “органів влади Республіки Крим”, а також ЗМІ, які діють на тимчасово окупованій території та в РФ (в електронному вигляді), інші вебсайти.

Інформування громадськості про здійснення Президентом України та Представництвом повноважень з питань ТОТ АР Крим та м. Севастополя.

Протягом I кварталу 2021 року:

- ***заяви та повідомлення Постійного Представника Антона Кориневича*** цитувалися багатьма виданнями, серед яких найрейтинговіші: *служба новин TSN, телеканал ДОМ, телеканал Україна 24, телеканал Громадське, телеканал Суспільне, Обозреватель, Укрінформ, Інтерфакс-Україна, Гордон, Крим.Реалії (Радіо Свобода), КримSOS, УНІАН, РБК, UNN, Центр журналістських розслідувань, а також російські видання: "TASS.ru", "Укрінформ.ru", "Коммерсант", "Lenta.ru", "РБК", "Москва24", "Рамблер новості", "Весті.ru", "Інтерфакс";*

- ***заяви та повідомлення першої заступниці Постійного Представника Дар'ї Свиридової*** цитувалися багатьма виданнями, серед яких найрейтинговіші: *телеканал Громадське, Укрінформ, Українська правда, Крим.Реалії (Радіо Свобода), Інтерфакс-Україна, КримSOS, Центр журналістських розслідувань; а також російські видання: "Укрінформ.ru", "Новості Крима. Сьогодні";*

- ***заяви та повідомлення заступниці Постійного Представника Таміли Ташиєвої*** цитувалися багатьма виданнями, серед яких найрейтинговіші: *телеканал Громадське, телеканал Суспільне, Чорноморська ТРК, Уніан, Укрінформ, Крим.Реалії (Радіо Свобода), Український кризовий медіа-центр, КримSOS, Урядовий Кур'єр, Кримська солідарність, Центр журналістських розслідувань, Аргументи і факти.UA, а також російські видання: "Укрінформ.ru", Yandex.Zen.*

Пріоритетні напрями державної політики у сфері деокупації та реінтеграції Кримського півострова, питання забезпечення додержання конституційних прав і свобод громадян України, які проживають на ТОТ та які переселилися з неї, висвітлюються Представництвом на офіційному сайті Представництва та в соціальних мережах "Фейсбук", "Твіттер", "Інстаграм" та телеграм-каналі Представництва.

Загальна відвідуваність сайту Представництва (<http://www.ppu.gov.ua/>) має постійний позитивний приріст.

Протягом I кварталу 2021 року на сторінку Представництва у "Фейсбук" підписались 160 осіб, загалом станом на 31.03.2021 підписано 3333 осіб, вподобали – 2669 осіб. За віковим складом аудиторія на 60% складається з осіб віком від 25 до 54 років. Телеграм-канал Представництва має 255 учасників. Профіль Представництва у твіттері має 80 читачів.

У соцмережі "Фейсбук" на сторінці Представництва (<https://www.facebook.com/ppu.gov.ua/>) в I кварталі 2021 року розміщено 156 публікацій разом із відомостями про діяльність Президента України з питань Криму та про інші події, пов'язані із Кримом.

Найбільший рівень взаємодії з аудиторією за I квартал 2021 року отримали дописи:

- візит Надзвичайного і Повноважного Посла Латвійської Республіки в Україні Пана Юріса Пойканса на Херсонщину;

- коментар Представництва щодо рішення Великої Палати Європейського Суду з прав людини винесла рішення щодо питань прийнятності по справі *Ukraine v. Russia* (no. 20958/14) щодо порушень прав людини під час окупації Кримського півострову;

- список осіб, причетних до мілітаризації освітнього простору тимчасово окупованого Криму та знищення української ідентичності кримських дітей представлений Представництвом Президента України в Автономній Республіці Крим спільно з Прокуратурою Автономної Республіки Крим та міста Севастополя та правозахисними організаціями Кримська правозахисна група, Українська Гельсінська спілка з прав людини та ZMINA. Центр прав людини.

- допис щодо поширення відеоролику присвяченого Дню спротиву окупації Автономної Республіки Крим та м. Севастополя з цифрами та фактами за 7 років тимчасової окупації Кримського півострову;

- візит до Управління Північно-Кримського каналу та проведення робочої зустрічі з керівництвом Управління;

- інформація щодо можливості обслуговування банками України жителів Криму без довідки внутрішньо переміщеної особи;

- анонс телемарафону присвяченого Дню спротиву окупації Автономної Республіки Крим та м. Севастополя;

- участь у пресконференції щодо представлення інформаційного повідомлення до Офісу прокурора Міжнародного кримінального суду у Гаазі;

- допис щодо Указу Президента України №117/2021 від 24 березня 2021 року "Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 11 березня 2021 року "Про Стратегію деокупації та реінтеграції тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя". ;

- участь у панельній дискусії "Державна політика деокупації Криму: статус і перспективи" в рамках відзначення Дня спротиву окупації АР Крим та міста Севастополя;

- допис щодо публікації Указу Президента РФ від 20 березня 2020 року про розширення переліку прикордонних територій, на яких іноземним громадянам та особам без громадянства заборонено мати у власності земельні ділянки.

Статистичні дані свідчать про збільшення інтересу до питань, що стосуються ТОТ АР Крим серед користувачів Фейсбук.

Протягом I кварталу 2021 року на Фейсбуці було **розміщено ряд інформаційних кейсів, серед них найбільше аудиторію зацікавили дописи:**

- з нагадуванням, що абітурієнти з тимчасово окупованих територій можуть скористатися спрощеною процедурою вступу до вищих навчальних закладів на території України та потрапити до навчання в український університет без складання ЗНО та інформація про оновлення правил припинення самоізоляції осіб, які прибули з тимчасово окупованих територій в Донецькій та Луганській областях, АР Крим та м. Севастополя;

- з роз'ясненням Національного банку України до банків, що банки зобов'язані обслуговувати жителів Криму без довідки внутрішньо переміщеної особи та неприпустимості дискримінації жителів Криму та міста Севастополя під час банківського обслуговування, необхідності надання повного доступу до фінансових продуктів і сервісів усіх громадян України, які проводять звичайні фінансові операції, щодо яких у банків відсутні підозри;

- з роз'яснення щодо захисту права власності на земельні ділянки, розташовані на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим, особами на яких поширюється дія Указу Президента Російської Федерації від 20 березня 2020 року № 20 щодо розширення переліку прикордонних територій, на яких іноземним громадянам та особам без громадянства заборонено мати у власності земельні ділянки.

Матеріали Представництва, розміщені на офіційному сайті, у соціальних мережах "Фейсбук", "Твіттер", "Телеграм".

Скарг представників ЗМІ на неналежний розгляд Представництвом запитів (відсутність відповіді, неповнота, несвоєчасність надання інформації) протягом вказаного періоду не надходило.

**Постійний Представник
Президента України
в Автономній Республіці Крим**

АНТОН КОРИНЕВИЧ